

# Голос України

Влада - Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ



№ 42 (1292) ♦ Субота, 2 березня 1996 року ♦ Ціна договірна

## «УКРАЇНА НАЛАШТОВАНА НА ПЛІДНУ СПІВПРАЦЮ З ЮГОСЛАВІЄЮ»

Україна завжди проводила і проводитиме послідовну, виважену і об'єктивну політику щодо Союзу Республіки Югославії. Це позиція і парламенту, і України в цілому. На цьому наголосив 29 лютого Голова Верховної Ради України Олександр Мороз під час зустрічі з Головою Віча республік союзної спільноти Мілошем Радуловичем.

Україна, зазначив Олександр Мороз, завжди сприяла і сприятиме відновленню членства Югославії у Раді Європи та інших міжнародних організаціях. Так, на парламентській асамблеї ОБСЄ в Оттаві Україна ініціювала зняття санкцій проти Союзу Республіки Югославії. Цю пропозицію було підтримано.

Україна, підкреслив Голова Верховної Ради під час зустрічі, налаштована на плідну співпрацю з Югославією і сподівається, що її прагнення знайдуть позитивний відгук югославської сторони.

За словами Олександра Мороза, подолання економічної кризи, в якій перебуває Україна, буде можливим у результаті налагодження нових контактів з країнами Європи, у тому числі з Югославією. На його думку, взаємний інтерес може становити створення фінансово-промислових груп, спільних підприємств, залучення югославських інвестицій у різні галузі народного господарства України.

(Закінчення на 2-й стор.).

## Ювілейну монету присвячено поетесі

Національний банк України з 1 березня 1996 року випустив в обіг ювілейну монету «Леса України» номіналом 200 000 карбованців, присвячену 125-річчю від дня народження видатної поетеси і громадської діячки.

Монета виготовлена з мідно-нікелевого сплаву білого кольору, має форму круга діаметром 33 мм і товщиною по краю 2,3 мм, — повідомляє прес-служба Нацбанку України.

Автори дизайну: художник Олександр Івахненко, скульптор Штефан Новотин.



## Турбота про трьох китів атомного океану

Прем'єр-міністр України Євген Марчук здійснив у п'ятницю робочу поїздку на Чорнобильську АЕС. Він ознайомився з роботою станції, провів нараду з участю всіх директорів атомних електростанцій України, відвідав місто енергетиків Славутич, де ознайомився з умовами життя й побуту працівників станції.

Як повідомив кореспондентів агентства «Інтерфакс-Україна» керівник прес-служби Кабінету міністрів України Анатолій Мураховський, поїздка прем'єра мала три завдання — вивчення перспектив реорганізації атомної енергетики, стану безпеки роботи АЕС, а також соціальних проблем персоналу Чорнобильської АЕС.

На зустрічі Є. Марчука з керівниками всіх атомних станцій України 23 лютого в Києві було ухвалено рішення протягом першої декади березня надіслати урядові всі потрібні документи з реорганізації галузі.

Розповідаючи про ситуацію з оплатою за електроенергію на Запорізькій АЕС, її директор повідомив, що споживачі заборгували станції 200 млн. дол., а її борг за постачання палива становить 160 млн. дол.

На зустрічі з прем'єром 23 лютого директори 5-ти АЕС висловилися за надання атомним електростанціям більшої самостійності у розв'язанні економічних питань.

## Генпрокурор обнадіює

Перебуваючи з робочим візитом в Одеській області, Генеральний прокурор України Григорій Ворсінов передусім змінив тут керівників облпрокуратури. Точніше — відновив на посаді прокурора області Василя Іванова, незаконно й безпідставно звільненого, як вважає Г. Ворсінов, попереднім керівником Генпрокуратури. З особою В. Іванова Генеральний прокурор пов'язує надію на посилення ролі тутешніх структурних підрозділів свого відомства у боротьбі зі злочинністю й правопорушеннями в регіоні. Г. Ворсінов на місці ознайомився з ходом розслідування й перспективами завершення попереднього слідства у кримінальній справі стосовно «Бласко», провів ряд зустрічей, нарад та прес-конференцій, побував у трудових колективах.



Інь і Янь,  
раненько встань...

Якраз поміж опих хмільних днів, між некалендарним святом радянських військових, до яких ми не належимо, і між празником усіх на світі жінок, яким ми належимо й ще (хочеться сподіватись) будемо належати — от саме в цей час, вставши раненько, хочеться замислитись про щось філософське, приміром, про нашого фотокора Венігерша Ю. П., котрий, можливо, в цю ранню мить п'є свій холостяцький чай, а може, проявляє свої нові знання, завжди радісні, хоча ошей, де дві красуні пишуть ієрогліфи на спині свого кавалера, китайцям не сподобався б, адже в їхній символіці Інь (жіноче начало Світу) — начало темне, воно належить Мороку і Місяцю, а Янь (начало чоловіче) — світле, сонячне. Але Ю. П. не китайсь, він цього знати не хоче, він робить своє діло, як звик, за що наші Інь-Янь його люблять і через те виходять на його знімках трохи крашій, ніж у житті, за це й вип'ємо, в кого що зосталось.

Фото Юрія ВЕНІГЕРША.  
(Закінчення на 9-й стор.).

Читайте у суботньому випуску:

3 стор.

4-5 стор.

6 стор.

**Земля у столиці — розкіш?**

**Найцікавіші події тижня**

**Вантажте помаранчі в бочках, або Чому селяни Лохвицького району не вірять системі заготівель сільгосппродукції**

11 стор.

16 стор.

**Слідами однієї гіпотези. Наполеона цікавила Україна як можливий союзник у військових намірах**

**Погоду прогнозує... журналіст**

## У номер

# «Україна налаштована на плідну співпрацю з Югославією»

(Початок на 1-й стор.)

Зі свого боку Голова Віче республіки союзнаї купчини висловив відрізняти уряд і народів України за дотримання ними виваженої позиції в ході врегулювання конфлікту на Балканах. Він підкреслює також, що є всі підстави для того, щоб співпрацю між нашими країнами вже цього року склав 1,5—2 мільярди американських доларів. За сприятливих обставин цю суму можна було б підвищити. Милош Радулович висловив надію, що поновлення членства СРЮ у європейських міжнародних організаціях було б важливим фактором для стабілізації ситуації на Балканах.

Сторони порозуміли також ряд проблем, що стосуються безпеки на континенті. Вирішити їх можна було б на конференції з питань безпеки і співробітництва у Європі, яку, на думку Олександра Мороза, можна було б провести у Києві.

Цього ж дня Голова Верховної Ради України Олександр Мороз має бесіду з Головою Віче громадян союзнаї купчини Радоманом Божовичем. Сторони обговорили купчини Радоманом Божовичем питання співробітництва. Відзначалося, зокрема, що цьому допомогла б розробка і прийняття широкоспівного договору між Україною і Югославією. Можливості для успішної співпраці є великі. Радоман Божович ознайомив українську делегацію з діяльністю парламенту на сучасному етапі. За його словами, вона пов'язана з формуванням законодавчої бази для господарської діяльності. Парламент прагне сформулювати законодавство на принципах сучасної ринкової економіки, але з дотриманням соціального фактору.

## Хай живуть вибори!

Як вже повідомляла наша газета, у Хмельницькому по 405 Заводському виборчому округу і досі не обрано депутата Верховної Ради України, оскільки і грудневі вибори минулого року не відбулися. Центральна виборча комісія дала черговий старт передвиборчому маршу у Хмельницькому, призначив вибори на 7 квітня.

21 лютого розпочалася реєстрація кандидатів із числа шести зареєстрованих претендентів. Соціалісти і цього разу не втрачають надії на успіх свого «платного» кандидата в нардепи Геннадія Савосина, комуністи — на позашарпівну прихильницю ЦРП Ларису Соколюк, Рух цього разу висунув ученого — завідувача кафедрою місцевого університету Ярослава Кинича. Інше крило демократичних сил на чолі з УРП підтримує голову агрофірми «Проксурський» Івана Рудика, який у грудні набрав найбільше голосів. Без партійних фанфар та оркестрових супроводів підуть у вибори хірург Іван Азарський та інженер Володимир Коваленко.

Як бачите, претендентів не бракує. Але який і цього разу вибори мікропарою Озерня не прийдуть на вибори, депутатське крісло може залишитися порожнім. І хоч для держави наклади проводити періодично вибори, озерами гра «кандидат — виборець» до виборів. Бо тільки під час передвиборчих баталій і обсягують у віддаленому мікропарою поліпшення транспортне сполучення з областним центром, краше працює сфера обслуговування, частіше бувають виїзди навів не обслуговують. Напередодні виборів ремонтують дороги, закривають каналізаційні люки і часно вивозять сміття. Тому кожен житель Озерня, навіть не йдучи на вибори дільниці, воле, аби вибори у мікропарою відбувалися частіше. Взагалі кажучи, хай завжди будуть вибори! І тоді виборцям житиметься краще.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницький.

## ЗАКОН УКРАЇНИ

### Про внесення змін і доповнень до Декрету Кабінету Міністрів України

#### від 11 січня 1993 року «Про Єдиний митний тариф України»

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести зміни і доповнення до частини четвертої статті 2 Декрету Кабінету Міністрів України від 11 січня 1993 року № 4-93 «Про Єдиний митний тариф України» (Відомості Верховної Ради України, 1993р., № 12, ст. 107; № 28, ст.301; 1994 р., № 20, ст.117), вилкавши його в такій редакції:

«Зміна ставок мита, передбачених Єдиним митним тарифом України, за винятком ставок ввізного мита на підкацізні товари, здійснюється Кабінетом Міністрів України. Змінювані ставки мита Кабінет Міністрів України має право тільки щодо об'єктів митного оподаткування — товарів та інших предметів, які переміщуються через митний кордон України. Ставки ввізного мита на підкацізні товари встановлюються і змінюються Верховною Радою України».

2. Цей Закон набирає чинності з дня опублікування.

Президент України  
Л.К.УЧМА.м.Київ,  
6 лютого 1996 року.

## Голова Верховної Ради Олександр Мороз взяв участь у II з'їзді Організації ветеранів України

Як уже повідомлялося, Голова ВР ви-ступив на цьому з'їзді.

У своєму виступі Олександр Мороз підкреслює, що в діяльності Верховної Ради проблеми соціального захисту ветеранів займають особливе місце. Для того щоб їх вирішувати справедливо, налагоджено тісну співпрацю з ветеранськими організаціями, відбуваються зустрічі з представниками об'єднань ветеранів війни і праці. Парламент одержує велику кількість листів від виборців щодо різних аспектів життя військових громадян. Верховна Рада уважно вивчає ці думки, враховує їх під час розроблення відповідних законопроектів, намагаючись вирішувати ширші проблеми, виходячи з реалій і ситуації в державі.

Потрібно об'єднати зусилля усіх ветеранських комітетів, організацій в одній громадській організації. Координувати цю роботу має Державний комітет у справах ветеранів.

Для того щоб розв'язати проблеми соціального захисту, наша держава має захистити власне виробництво, підтримати його, допомогти стати на ноги на основі використання могутнього виробничого потенціалу, який створюється руками розумом старих поколінь. Це треба мати на увазі, коли готуються закони, приймаються відповідні акти в державі.

У соціальній сфері ветерани мають бути захищені. У законодавчому полі майже все враховано, але наповнення со-

ціальних прав, котрі проголошені в законах, на жаль, немає. І тому претензії громадян цілком обґрунтовані.

У політичній сфері одним з найважливіших аспектів є участь ветеранів у підготовці суспільної думки щодо змісту майбутньої Конституції.

Це тема, яка охоплює всі сфери суспільного життя, потрібна кожній окремої людини, і тому від ветеранів дуже багато залежить, як сприятиме суспільство Конституції, зокрема її розділ, що стосується соціальних гарантій.

На думку О. Мороза, у Конституції не варто проголошувати право на освіту, роботу, охорону здоров'я, житло, а мають бути записані гарантії цих прав. Тоді це буде справді демократична Конституція.

Ветерани зробили вагомий внесок в історію розвитку цивілізації. Одним із підсумків, або одним із етапних моментів у цій історії, був 1975 рік, коли в Гельсінкі відбулася нарада з питань безпеки і співробітництва у Європі. Відтоді сталися великі події, багато зміни, але стабільності у світі не побилося. Ми мусимо зробити все для того, щоб відбулася нова європейська нарада з питань безпеки і співробітництва у Європі. Було б дуже правильно, якщо ця нарада пройшла саме в Києві, бо Україна зробила колосальний внесок для зміни політичної ситуації і безпеки у світі. Наша держава має право бути центром проведення нового міжна-

родного форуму, щоб мир надалі був гарантований на нових засадах.

Представники старших поколінь ніхто не має права зробити докір за минуле життя.

Не можна допустити фальсифікації історії. Кожна така спроба повинна одержувати, з одного боку, рішучу відсіч, а з другого — виважений, серйозний аналіз того, що було в нашій країні. Жодним словом ми не повинні применшувати героїчний подвиг ветеранів, учасників Великої Вітчизняної війни, воїнів Радянського Армії, яка подолати фашизм і звільнила наріжний камінь у підставі стійкого миру і світі на багато років наперед. Той, хто хвилюється минуле, не має майбутнього. Ми мусимо це пам'ятати.

Сьогодні, у скрутний економічний й політичний час, на окремих рівнях роблять спроби привертати прихильність ветеранських організацій матеріальними благами для політичної підтримки тих чи інших структур. Не можна проміняти пам'ять на зиск.

В особі Верховної Ради України, переважної більшості депутатів парламенту ветерани мають своїх союзників і можуть розраховувати на те, що їхні запити й бажання будуть сприйняті з розумінням проблем, що хвилюють сьогодні ветеранський рух, наголосив у своєму виступі Голова Верховної Ради України Олександр Мороз.

Прес-служба Верховної Ради  
України.

## ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

### Про забезпечення проведення весняно-польових робіт у 1996 році

З метою забезпечення проведення весняно-польових робіт у 1996 році у повному обсязі і в оптимальні агротехнічні строки, збереження продовольчої безпеки та формування необхідної кількості продовольчих ресурсів Верховна Рада України постановляє:

1. Дозволити Кабінету Міністрів України до введення в дію Закону України про Державний бюджет України на 1996 рік профінансувати у повному обсязі проведення комплексу весняно-польових робіт до 5 липня 1996 року та подати Верховній Раді України пропозиції щодо коригування відповідних статей проекту Закону України про Державний бюджет України на 1996 рік.

2. Кабінету Міністрів України до 6 березня 1996 року проінформувати Верховну Раду України стосовно механізму фінансування робіт, зазначених у пункті 1 цієї Постанови.

3. Кабінету Міністрів України і Національному банку України встановити тимчасовий порядок черговості платежів для сільськогосподарських товаровиробників на період проведення весняно-польових робіт, передбачених першочергове проведення розрахунків за поставками паливно-мастильних матеріалів, мінеральних добрив, насіння, запасних частин

та інших матеріальних ресурсів, що по-стачаються для їх виробничих потреб.

4. Кабінету Міністрів України до 1 квітня 1996 року проінформувати Верховну Раду України про використання наданих в 1995-1996 роках підприємствам агропромислового комплексу кредитів в іноземній валюті.

5. Заборонити закупівлю за рахунок бюджетних коштів за межами України сільськогосподарської продукції, яка виробляється в Україні.

6. Кабінету Міністрів України: — пролонгувати до 1 грудня 1996 року всі боргові зобов'язання сільськогосподарських підприємств, рибних господарств і риболовських колективів, підприємств сільськогосподарського машинобудування незалежно від форм власності та господарювання перед бюджетом станом на 1 січня 1996 року;

— разом з Комісією Верховної Ради України з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села розглянути причини виникнення заборгованості по кожному підприємству. Встановлені суми заборгованості спрямувати на покриття не профінансованих з Державного бюджету України та місцевих бюджетів, але фактично здійснених у 1995 році витрат, що відповідають

до чинного законодавства мають фінансуватися за рахунок зазначених бюджетів, а також на покриття не сплаченої спільногосподарствами сільськогосподарським товаровиробникам і переробним підприємствам заборгованості за сільськогосподарську продукцію та продовольство.

7. Встановити, що з 1 січня 1996 року списання будь-якої заборгованості по платежах до бюджету заборгованості.

8. Кабінету Міністрів України разом з Комісією Верховної Ради України з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села у місячний термін підготувати та подати на розгляд Верховній Раді України пакет законопроектів про недопущення на внутрішньому ринку України дискримінаційних дій щодо виготовленої українськими виробниками продукції.

9. Кабінету Міністрів України в місячний термін подати проект закону України про фінансове забезпечення і кредитування в агропромисловому комплексі.

10. Кабінету Міністрів України і Національному банку України до 1 травня 1996 року проінформувати Верховну Раду України про виконання цієї Постанови.

Голова Верховної Ради України  
О.МОРОЗ.м.Київ,  
23 лютого 1996 року.

## ЗАКОН УКРАЇНИ

### ПРО СТАВКИ АКЦИЗНОГО ЗБОРУ ТА ВВІЗНОГО МИТА НА ТЮТЮНОВІ ВИРОБИ

1. Встановити ставки акцизного збору та ввізного мита на тютюнові вироби:

Код тютюнових виробів за Гармонізованою системною опису та кодуюванням товарів	Опис товару згідно з Гармонізованою системною опису та кодуюванням товарів	Ставки акцизного збору у твердих сумах з однієї реалізованого товару (продукції)	Ставки специфічного ввізного мита
1	2	3	4
24.02 10000	Сигари (в тому числі сигари з обрізаними кінцями), сигарини (сигари тонкі), інші	5 єко з 100 штук	5 єко з 100 штук
24.02 20000	Сигари з тютюну або його замінників, цигарини (ураховуючи статі з цього Закону)	2 єко з 1000 штук	2,5 єко з 1000 штук
24.03 10000	Тютюн для папіля (в тому числі з замінниками або без замінників тютюну в будь-якій пропорції)	2 єко з 1 кг	2,5 єко з 1 кг
24.03 99 100	Тютюн для жування, тютюн для нюхання	2 єко за 1 кг	2,5 єко за 1 кг
24.01	Тютюнова сировина. Тютюнові вироби	0	1 єко за 100 кг
24.03 (крім 24.03 99100 24.03 10000)	Інші промислово виготовлені тютюн і промислові замінники тютюну	0	2,5 єко за 1 кг

2. Акцизний збір з тютюнових виробів, що імпортується в Україну, сплачується у валюті України за валютним (обмінним) курсом Національного банку України на день митного оформлення товарів.

Акцизний збір з тютюнових виробів, що вироблені і реалізуються в Україні, сплачується у валюті України, розраховується за валютним (обмінним) курсом Національного банку України на перший день кварталу, в якому здійснюється

реалізація тютюнових виробів, і залишається незмінним протягом кварталу.

3. Встановити тимчасово на 1996-1997 роки такі ставки акцизного збору на сигарети без фільтру: — в 1996 році — 0,5 єко з 1000 штук сигарет; — в 1997 році — 1 єко з 1000 штук сигарет.

Президент України  
Л.К.УЧМА.м.Київ,  
6 лютого 1996 року.

## Постанова Верховної Ради України

### Про введення в дію Закону України «Про ставки акцизного збору та ввізного мита на тютюнові вироби»

Верховна Рада України постановляє:

1. Ввести в дію Закон України «Про ставки акцизного збору та ввізного мита на тютюнові вироби» з дня опублікування.

2. Кабінету Міністрів України — привести рішення Уряду України у відповідність з цим Законом;

— внести пропозиції Верховній Раді України щодо приведення законодавства України у відповідність з цим Законом.

Голова Верховної Ради України  
О.МОРОЗ.м.Київ,  
6 лютого 1996 року.



# Скільки ж коштує земля у столиці?

**ЧЕТВЕРТИЙ рік у країні триває земельна реформа. З цього приводу є відповідні постанови Верховної Ради, укази Президента і постанови Кабінету міністрів. Але проблеми залишаються. Які вони в столиці? Про це на наш розмову з начальником Київського міського управління земельних ресурсів Олександром ПАНЬКОМ.**

— На мій погляд, на державному рівні слід розв'язати три проблеми, пов'язані із земельною реформою: сім'якогосподарської землі і питання їх власності (чи то паювання землі, чи то приватна власність, чи оренда), землі запасу і міські землі.

Якщо конкретно говорити про земельну реформу у містах, то методичного забезпечення її проведення нині немає. За чотири роки не напрацьовано й відповідної практики. Тому ця проблема стоїть перед місцевими органами влади, і вони часто намагаються розв'язати її методом проб і помилок.

Нинішній чинний Земельний кодекс має архаїчний характер і не враховує міських умов. Але податок на землю мають платити всі користувачі. Тому нині, коли підприємства почали платити податок на землю, вони збанкрутіли, скільки вони займають території, як вона використовується, які її межі, чи потрібна взагалі така територія. Наше управління, безпосередньо займаючись інвентаризацією, питає об'єкти за наявності матеріалів щодо необхідності використання території.

За використання території не за призначенням землекористувач позбавляється права користування ділянкою. Це дуже важливий момент, що регулюється місцевими органами і контролюється управлінням земельних ресурсів Держкомзему України на місцях.

— Олександр Миколайовичу, а як обчислюється в місті плата податку на землю?

— Верховна Рада визначила це рядом законів і постанов. Є методика, коефіцієнти, які враховують, де розташована земельна ділянка, що на ній будуватимуть, яка екологічна ситуація. Управління земельних ресурсів згідно з цією методикою розробляє своє зонування міста і затверджує. До 1 січня 1995 року в Києві було шість зон, ядро міста — це перша зона і периферія міста — це шоста зона. У центрі квадратний метр площі коштував близько 350 тисяч на рік. Загальний земельний податок торік становив близько 6 трильйонів карбованців, що складає майже 15 відсотків міського бюджету.

Нині затверджено нову схему зонування міста, які налічує 148 зон. Це більш диференційований підхід до оцінки території. Наприклад, у першій зоні — це центральний район, може бути не одна ставка податку за квадратний метр. Податок враховує цільове призначення і використання земельної ділянки.

Наприклад, завод «Арсенал» — промислове підприємство, не його вина, що розташоване воно в центрі міста. Це склалося історично. Тому ставка земельного податку з урахуванням цих чинників трохи менша, ніж під спорудою комерційного банку чи якогось офісного чи готельного центру. Крім того, коефіцієнтом враховано: це житло чи соціально-побутове приміщення. Перша зона має до 40 коефіцієнтів, які регулюють земельні податки. І так у кожній із 148 зон.

— Даруйте, але вам можуть зробити закид, мовляв, ви ведеді ліберальну політику щодо державних підприємств, які й екологічно не прикрашають центр міста. А от, приміром, екологічно чисте офісний комплекс, має чомусь платити більше...

— Слід дати можливість цьому підприємству заробити кошти, щоб спрямувати їх на удосконалення технологій. Отака у нас політика. Справді, кажуть: давайте завод «Арсенал» чи інше виробництво винесемо в Обухів чи ще кудись. Але ж чи розу-

міють, які це витрати, скільки людей залишаться без роботи?

І «Арсенал» — це лише один приклад.

А візьміть такого великого землекористувача, як, скажімо, залізниця. В її безпосередньому користуванні 700 гектарів землі, а з прилеглими санітарними зонами — ще 750. Це дуже велика територія. Відповідно і плата за землю сягає сотень мільярдів карбованців. Цей податок на землю можна сплатити лише за рахунок пасажирів. Але хто нас зрозуміє, хто скаже, що це державний і соціально справедливий підхід? А місту небайдуже, в якому стані перебуває залізниця, її рухомий склад, платформи, вокзал тощо. Тому суму податків залізниця платить меншу, ніж було обчислено, а різницю спрямовує на благоустрій.

Скажімо, необхідно реконструюва-

Є 422 гектари землі на Троєщині у промисловій зоні, де забезпечено повною інженерну підготовку території. Тільки будуй і давай роботу людям. Та для цього необхідно мати відповідні проектні пропозиції, залучити до їх реалізації інвесторів, щоб була можливість розвиватися на цих територіях підприємствам і підприємцям.

Але що робити має замовити міськдержадміністрація. А ми на аукціон запропонуємо відповідні земельні ділянки.

— Аукціони землі. Чи популярні вони?

— Аукціон, проведений у місті, показав, що є велика зацікавленість до київської землі. Це і житло, і соціально-побутові приміщення, і готелі, і автозаправні станції — все має попит. Стартува ціна, запропонована держадміністрацією, зросла в чотири рази.

Наступні аукціони в Києві відбулися 23 березня і 6 квітня. Всі інвестори змогли реалізувати свої можливості. Аукціон дає можливість одразу одержати право оренди землі на 49 років. Відповідно потім розроб-

займається безпосередньо територією міста і вирішує питання відведення землі, моніторингу землі (а начальник управління є головним державним інспектором з охорони земель), від місцевої влади неможливо. Бо господарська діяльність міста пов'язана з дуже багатьма проблемами, а в будь-якій з них — земля. Якщо тільки займатися державними функціями, то міській державній адміністрації треба створювати якісь органи, який був би їй підпорядкований, для розв'язання земельних питань. Ми подали свої пропозиції про те, що в межах повноважень, переданих міській держадміністрації, і має підпорядковуватися міській держадміністрації управління земельних ресурсів. Це розв'язує питання і державної політики, і місцевих органів у межах, передбачених повноваженнями. А як воно буде після розгляду в Кабінеті міністрів, — не знаю. Держкомзем підтримує нашу пропозицію.

— Крім того, слід врахувати, що столиця — це не просто велике місто, воно має й державні функції...

— Так. Це і розміщення посольств, іноземних представництв, інших об'єктів державного значення. Без міської столичної влади не обійтися.

— А чи розширюватиметься міська зона в перспективі?

— Це питання готуємо нині із землекористувачами Київської області. Якщо все буде гаразд, нинішнього року цю роботу завершимо, і територія міста становитиме понад 100 тисяч гектарів.

— Нині йдеться про приватизацію землі. Як ви до цього ставитеся?

— Так, є відповідний указ Президента про приватизацію землі, і ми мусимо його виконувати. Та робити це треба у визначені терміни, і підхід до проблеми має бути розумний. Перше, де приватизувати, скільки і хто, на яких умовах. З цим треба чітко визначитися і довести інформацію до юридичних, фізичних осіб міста. Торік наше управління замовило виконання такої роботи. І відповідні органи і ділянки міста підготували певні дані. Все це робиться для реалізації указів Президента і постанов Кабінету міністрів з приватизації землі в Києві. Є такі місця, де передбачені генеральним планом, наприклад, мостовий перехід через Труханів острів на Троєщині. Багато там земельних ділянок і землекористувачів, яких треба відселити. Це і дачі, і приватний сектор. Якщо людина приватизує, а згідно з чинним законодавством документи дають безплатно, потім держава чи місто повинні будуть викуповувати ділянки. І уявіть, за такої ситуації, які гроші будуть потрібні для того, щоб викупити ці ділянки, щоб прокласти трасу метро, чи якусь інженерну магістраль, чи колектор, чи дорогу. Це все важко вирішувати. Тому ми не рекомендуємо включати до приватизації ці ділянки. Іх можуть передавати у тимчасове користування на умовах оренди. А нині, де було визначено історично, і де є відповідна стабільна забудова, там земельні ділянки приватизовуватимуться згідно з чинним законодавством. І, безперечно, відповідно до зон, що мають певні межі. Усю цю інформацію буде доведено до мешканців міста.

— Як кажете, що ведеться така робота: які ділянки приватизувати, коли і хто. Як ви це визначите?

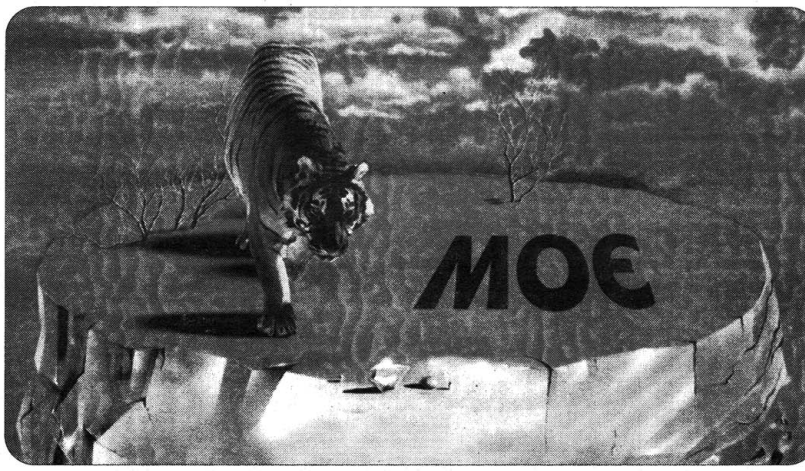
— Приватизувуватимуть землекористувачі, які мають право на володіння цією землею.

— Мабуть, передусім ті, хто має на цих ділянках будівлі...

— Так. І відповідні документи на право землекористування. Я думаю, таку роботу й почнемо з другого півріччя нинішнього року.

— Дякую за розмову.

Інтерв'ю веде  
Світлана ПИСАРЕНКО.



ти Дарницький вокзал, платформи, розробити проект нового вокзалу. Нині готують шість проектів. Десять наприкінці першого кварталу роботу буде завершено і винесено на розгляд міської держадміністрації. Міркувати-мемо, вибиратимемо кращий варіант проекту будівництва ще одного вокзалу. Це дуже дорога й відповідальна робота.

Великий землекористувач (десь 1200 гектарів) в місті — Міністерство оборони. Можна говорити, що Київ — військове містечко. Слід перелічити багато раніше прийнятих рішень. Бо колись так було: якщо зірка на воротах, туди ніхто не заходив, це було святе. А що за цією зіркою — ніхто не знав і не заглядав. Тому управління земельних ресурсів зробило інвентаризацію всіх земельних ділянок військових містечок, що їх було відведено Міноборони. Ми запропонували і Держкомзему України і прийняли відповідні рішення з міською державною адміністрацією про виділення частин цих земель.

Взагалі в Києві розташовані 425 промислових підприємств на площі 3,7 тисячі гектарів. А вся територія столиці — близько 85 тисяч гектарів. І нині перед містом стоїть важливе завдання: перепрофілювати підприємства, провести структурну перебудову промисловості, спрямовану на розвиток необхідних для життєдіяльності галузей — автотранспорту, харчової, текстильної промисловості тощо. Тому питання про використання території дуже актуальне. Є дуже хороші задумки щодо цього. Щоб і виробництво ставало на ноги, і податки всі платили справно, щоб це було не накладно. Адже податкові кошти сплачують з прибутку, а не з собівартості. А для деяких підприємств через нерациональне використання землі податок на неї становить 100 відсотків прибутку.

Лятимуть проект кошторисної документації, звичайно, її слід погоджувати у встановленому порядку в місті.

— Земля в столиці — розкіш. Чи виділять її для розвитку бізнесу рішенням адміністрації?

— Питання про відведення земельної ділянки юридичний чи фізичний особі в місті визначається згідно з положенням, розробленим управлінням земельних ресурсів і затвердженим Київрадою. Там розписано все, що з цього приводу потрібно: кому писати заяву, які документи подати, які висновки збирати, кому подавати, що готувати рішення, який термін і ким підписуватися. Це по-перше. По-друге. Скажімо, ви стоїте в черзі на одержання житла, але хочете збудувати будинок. За положенням про виділення земельних ділянок під індивідуальну забудову, розробленим в управлінні земельних ресурсів, що проблему можна розв'язати. Нині ми готуємо розпорядження про визначення першочергових земельних ділянок для індивідуального житлового малоповерхового будівництва в Києві. Вже запропоновано перші шість ділянок загальною площею 100 гектарів.

— А скільки ж це коштуватиме?

— Земельна ділянка не продается. Її виділяють для будівництва. А от саме спорудження житла, комунікації тощо — все це гроші. І чималі.

— Олександр Миколайовичу, 6 січня нинішнього року вийшов Указ Президента про підпорядкованість місцевих управлінь земельних ресурсів Держкомзему України. Тобто очолюваним вами управлінням тепер не керує міськдержадміністрація, яка відповідала, врешті, за розвиток міста? Чи не здається вам, що це несправедливо?

— Я висловлював свою думку в Держкомземі України, що відправити управління земельних ресурсів, яке

## У номер

## • Львів

## Ланцюг доброї волі

Голова Львівського міськвиконкому Василь Куйбіда та президент Кракова Юзеф Ясота уклали у Львові угоду про співпрацю. Обидва старовинних міста мають схожі проблеми. Це, зокрема, реставрація архітектурних пам'яток історичного центру. Співпрацю вже започатковано між Львівською товарисько-фондовою біржею та Краківською торгово-промисловою палатою. У рамках добровільної акції «Ланцюг доброї волі» краків'яни привезли до Львова шкільні парти, незабаром відбудуть лікарняні ліжка, інвалідні візки. У Кракові працюють кінематографи, присвячений життю Львова.

## • Запоріжжя

## А тепер — і недільна литовська

З початку року в Запоріжжі діяли єврейська та болгарська недільні школи. Відтепер з'явилася ще одна — литовська. Імени Кристіяноса Донелайтиса. Діти запорожців литовської національності (як, до речі, і самі батьки) зможуть поповнити свої знання з історії литовського народу, його історичної батьківщини, вивчити литовську мову, національні традиції.

На черзі, поновивши початки міського управління освіти Микола Фролов, — відкриття польської недільної школи.

## • Крим

## Якщо народжувати, то вже трійню

Справді безцінний подарунок зоблила своєму 28-річному чоловікові Лемару Гафарову 19-річна Ельвіра Бекірова, народивши відразу трьох хлопчиків. Малюки перебувають в особливих умовах під контролем медичного персоналу другого Сімферопольського пологового будинку.

## • Київ

## Зону «здобрюють» словацькими гербцідами

Як повідомив «Інтерфакс-Україна», 26 лютого в результаті загорання вантажного автомобіля, який працював із Словацьчини до Одеської області, майже 17 тунн рідиного гербциду «Треспалан» викинуло на грунт поблизу кемпінгу «Пролісок» (околиці Києва).

Вирішено вивести із захоронення в зоні відчуження в районі Чорнобильської АЕС заражений ґрунт, а також те, що залишилося від автомобіля та вантажу.

За даними штабу Цивільної оборони, витрати на ліквідацію екологічної аварії склали 20 млрд. крб.

## Повідомлення Державної комісії єдиного часу і еталонних частот України

Державна комісія єдиного часу і еталонних частот України повідомляє, що відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 1992 року №139 на всій території України 31 березня 1996 року о 2 (другій) годині за київським часом введе силу «літній» час, переведенням стрілки годинника на 1 (одну) годину вперед.

## Благодійність тижня

## Людмила ГРАЧ, «Голос України»

## Цирк у свій вихідний...

Гадаю, не знайдетеся дорослого, котрий не побував би у цирку. Якщо не в дитячому віці, то хоча б зі своїм чадом — неодмінно. Де ще можна зблизька побачити живих екзотичних звірів та хижаків?.. Нині, на жаль, не всі можуть відвідати цирк. Згадайте-но маленьких сиріт, інвалідів. Упевнена, не всі вони бачили дивовижне циркове дійство. Тож, зважаючи на численні прохання таких закладів, артисти столичного цирку під орудою народних артистів України Володимира Шевченка та Бориса Зайца, жертвуючи своїм вихідним — виторком, безоплатно (зауважу — без спонсорів) присвятили київській малечі свою ювілейну виставу. Додам, квитки адресно розповсюджувало управління із захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС Київської міськдержадміністрації.

Пізнавати мистецтво цирку діти почали просто з манежу. В подарюваних масках вони залюблю іздами на конях, поні, а ще захоплено дивилися виступи жонглерів, акробатів, гімнастів і, звісно, кумедних клоунів. Що й казати, молоді — цирк, урахував дитячі потреби. До того ж його дирекція обіцяла ваштувати благодійницьку виставу ще й у квітні для дітей-«необомблених».

На думку голови організації «Діти Чорнобиль» Ватутинського району Києва Лариси Дебедевої, було б непогано, якщо б їй театри подала про таких дітей.

Фото Юрія ВЕНТЕРЕША.



Володимир КОРОЛЮК, «Голос України»

Візит тижня

## Українська карта в російських виборах

**ПЕРЕДВИБОРЧИЙ відмінок, якого набув візит до Києва парламентської делегації РФ, схоже, треба ув'язати насамперед з фігурою Геннадія Зюганова, лідера російських комуністів і головною суперницею Бориса Єльцина на президентських виборах.**

Попри потужний старт нинішнього господаря Кремля у передвиборчій гоні, Геннадія Зюганова продовжує залишатися її лідером. Його електорат — 22 мільйони росіян, які віддали свої голоси за КПРФ на виборах до Державної Думи. А для перемоги на виборах 16 червня, вважає керівник комуністів, потрібно зібрати близько 32—35 мільйонів голосів. Проте Борис Єльцин в опитуваннях займає поки що третє місце, пропустивши поперед себе ще й «синіх юристів» — Володимира Жириновського.

Наповнені закордонними продуктами прилавки свідчать про втрату Росією незалежності — таку думку висловив Геннадій Зюганов на пресконференції в Києві. І навіяв такі дані: у Москву і в Санкт-Петербург поставляють від 60 до 70 відсотків імпортованого продовольства, тоді як сільськогосподарське виробництво Росії деградує.

В окремих регіонах РФ коїться понад 6,5 тисячі злочинів на 100 тисяч населення, а споживання спиртного перевищує 15 літрів чистого спирту на рік на душу населення. Це, по суті, означає деградацію нації. — підкреслив лідер російських комуністів. До речі, народжуваність у сусідніх державах наблизилася до критич-

ної межі — на сім'ю з двох осіб припадає 1,4 дитини. Уже завтра один працюючий мусить заробити кошти для утримання 5 непрацюючих.

Окрім того, у провині Борис Єльцину ставлять 6 мільйонів біженців, 20 мільйонів голодних і 15 мільйонів тих, що недоїдають.

У свою чергу, нинішній Президент РФ звинувачує комуністів у терорі, у тому, що він змушений був проводити реформи похашем, бо за сімдесят років управління державою КПРС так і не змігала нагодувати людей.

Словом, головні критичні аргументи обох кандидатів відомі. Як і обійцяни. Щоправда, Борис Єльцин у цій частині програми має деяку перевагу. Бо, скажімо, якщо йому дійсно вдасться зберегти ліквідацію заборгованості по зарплаті, тоді його рейтинг може навіть переверстити рейтинг Геннадія Зюганова. Однак для остаточної перемоги цього замало.

Щоб перемогти, потрібне диво. Наприклад, пов'язане з початком відродження імперії. Недаремно сьогодні заговорили про утворення Російсько-Білоруської конфедеративної держави.

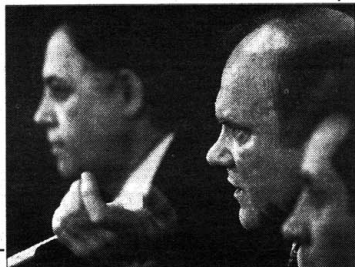
Однак багатьох цікавить насамперед Україна. І недаремно Дума прийняла закон, спрямований «проти одностороннього скорочення Чорноморського флоту». Та хоча Борис Єльцин наклав на нього вето, схоже, Президент Росії буде пропонувати Українській своїм варіанті «тісної інтеграції». Про це засвідчило інтерв'ю «Мос-

ковским новостям» директора Федеральної прикордонної служби РФ Андрія Ніколаєва, який заявив, що разом із колегами пропонуватиме главам держав СНД «границі не демаркувати, ні в коєм случает никаких пограничних столбів».

Проте і комуністи не залишаються в боргу. Вони пропонують свою модель інтеграції. І, схоже, знайшли повну підтримку у своїх українських соратників. Недаремно лідер комуністів України Петро Симоненко пообіцяв на зустрічі думської делегації з керівниками фракції Верховної Ради зробити все для приєднання найвищого законодавчого органу нашої держави до Міжпарламентської Асамблеї країн СНД.

Словом, як мовиться в російській приказці, «хрен редкості не слаще». Схоже російські вибори стануть серйозним іспитом і для керівників нашої держави, і для політичних партій, і для громадян України. Іспитом на зрілість, мужність, мудрість. Головне — не зрадити тому вибору, який ми зробили 1 грудня 1991 року.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.



Сергій ЛАВРЕНЮК, «Голос України»

## Прем'єр настороєний рішуче

**ДОНЕЦЬК** для поїздки урядової делегації на чолі з Прем'єр-міністром Євгеном Марчуком було вибрано не випадково. І рік навіть не в тому, що там щойно прийняли стріляти шаштати, — на прикладі цього регіону можна проаналізувати чим не всі проблеми, з якими зіткнулася економіка України. Тут тісно переплелися бугалебодубина, металургія, машинобудівна, хімічна та енергетична галузі. Тож недаремно в робочій поїздці Євгена Марчука супроводжували віце-прем'єр-міністр Анатолій Кінах, міністри вугільної промисловості Сергій Поляков, енергетики і електрифікації Олександр Шибєртов, промисловості Валерій Мазур, голова Фонду державна Юрій Ехануров, заступник міністра фінансів Микола Сивубольський та ін.

## Поїздка тижня

муть потрібну нам кількість вугілля, — 100—120 мільйонів тонн на рік. До речі, фактично вважають, що за таких темпів видобутку вже розвідані запаси налив вистачать на 600 років.

Достатньо серйозна розмова відбулася під час відвідань Прем'єр-міністром майдівського орендного підприємства «Металургійний комбінат ім. Кірова».

— Немає сумніву, — зазначив Євген Марчук, — що хоч би як нам було важко, мусимо заради майбутнього знаходити

стан «150» за участю німецької фірми змонтовано, і сьогодні він видає продукцію. Але щоб закінчити другий стан — «350», не вистачає коштів, бо рік комбінат закінчив з від'ємним салдо — близько 24 трильйонів карбованців.

Тому уряд, під гарантії якого видавали кредит, вже виплатив кредиторам 20 мільйонів доларів річних (тих грошей, які мали піти на виплату зарплати вчителям, військовим, лікарям та ін.). На думку членів урядової делегації, причиною цього стало нецільове використання коштів на комбінаті. Тому, розірвавши договір оренди, уряд збирається надати 5 трильйонів карбованців на закінчення будівництва другого стану «350», щоб він почав давати прибуток.

Ще одне важливе питання — енергетичне. Уряд планує надати майже повну самостійність переважній більшості господарчих суб'єктів в енергетиці, бо доти, доки кожний конкретний виробник не матиме мотивації до підвищення ефективності роботи чи до зниження тарифів, матимемо постійні проблеми з енергозабезпеченням. Зрозуміло, що це не передбачає децентралізації енергетики, а вже від неї залежить безпека держави.

Крім того, Євген Марчук відвідав КСП «Бешівський», ознайомився з роботою заводу з калібрування насіння, навалального центру, молокозаводу, де із задоволенням куштував місцеве молоко (див. фото).

Фото Валерія СОЛОВІОВА (Укрінформ).



трильйонів бюджетних карбованців, очікують значні кредити Світового банку.

Щодо передавання соціальної сфери шахт на баланс місцевих органів влади, то сьогоднішній обговорюється питання, щоб спрямувати передбачені бюджетом 25 трильйонів карбованців в один регіон — Донбас.

А загалом Євген Марчук вважає, що в майбутньому слід захищати приблизно 70 високотехнологічних шахт, які давати-

кошти для розвитку металургійного комплексу, особливо коли йдеться про впровадження нового стану.

А стосовно комбінату ім. Кірова, то цілком можливо, що найближчим часом з орендарями буде розірвано договір, бо вони не виконали його умов. Зокрема, 1993 року комбінат отримав валютний кредит під гарантії уряду в розмірі 199 мільйонів німецьких марок, планували використати його на технічне переоборудування. Дротовий



## 2 березня 1996 року. № 42(1292)

**П**ОВУТУЄ думка: заробити непоганий капіталець можна під час економічного піднесення держави. Проте, іноді, ще більший капітал вдається збити на державних руїнах. А якщо до того й процвітає загальна вахханалія та безкарність — зробити це зовсім просто. В другому випадку процес напихання кишень майже завжди йде врозріз з інтересами інших людей. Утім, це саме те, що хвилює «напихачів» менш за все.

## Лист

«... Шановні журналісти, — читаємо у листі, який адресовано мешканцям Лохвицького району (всього 26 підписів) до редакції «Голосу України» з проханням розібратися у ситуації. — Приїхав до нас, у Лохвицю, Руденко К. Л. Як він став директором районної заготконтори — одному Богу відомо. Купила йому заготконтору будинок (місце для будівництва особняка) за шаленим на той час грош — 30 тисяч російських карбованців. За рік зівів він собі 3 поверхи, купив 2 машини і, здавалося б, — лише працюю... Рік у рік заготконтора зазнає збитків. Закриває дві примальні пункти (у Сєнчі та Пісках). Чим сам займається — можна лише здогадуватися...»

На хлібоприймальному комбінаті, який керує Передерій В. І., — випливає далі з листа, — Костянтин Леонідович Руденко — своя людина. «... Відпускає там йому борошно вищого сорту, гречку, пшению, а той везе все це до Києва і продає. А подивіться, що у наших крамниць! — пишуть далі мешканці Лохвиць. — Хоч дають ветеранам з півкіла крупи?»

Не втомлюватимемо нетерплячого читача повним змістом цього листа, у якому наведено й інші факти «господарювання» Костянтина Леонідовича. Обмежимося лише сумним підсумком, який роблять мешканці Лохвицького району, звернувшись до газети: 1995 року підприємство заклинулося у боргах. Заготконтора, за показниками, «опинилася серед заготконтор обласкожисспілки поміж останніх, а була колись однією з перших. Овочі тут не заготовлюють, з колгоспів не розраховуються, у населення також нічого не беруть...»

Дивно було чути про збиткову заготконтору. Адже сама система заготівлі, звичайно за розумного підходу і коли не лише про власні кишені дбати, спрямована на отримання прибутку. Ось і до Лохвицького райзаготконтори, за словами її працівників, і селяни не проти поздавати свої надлишки — лише платили б, і колективні підприємства раніше часто-густо ділилися продукцією. Коли приїхали в цей райцентр і познайомилися з орендами підприємствами «Заготконтора райспоживспілки», ми були шоковані. Капіталісти таке, це точно, і в страшному сні не приверзеться...

## Діяння

— Практично згорнула вся робота у районі з заготівлі надлишків сільськогосподарської продукції, — розказав голова Лохвицького райради Василь Заболотний, — Костянтин Леонідович Руденко, який «мужньо» очолював з листопада 1992 року заготконтору, у директорському крилі «більше думалося про себе».

А голови КСП і селяни пишуть листи до держадміністрації, — продовжує перший заступник Лохвицького райради Микола Лісовський, — приходять, починаються з'ясування відносин... Понабрав Руденко худоби, цунив у реалізацію. Треба, щоб той, хто здав, хоча б через місяць гроші отримав... Проходить місяць, два. Директор все відфутболує. Вже й ковбаси з цієї худобини давно з'їли...

За словами Миколи Лісового, 75% торішнього помідорного врожаю загинуло на районних полях з простої причини — заготконтора не приділяла заготовці овочів належної уваги.

Під час нашого перебування у Лохвиці зустрілися з директором орендного підприємства «Заготконтора» Костянтином Леонідовичем Руденком так і не вдалося. Коли постало питання про перебування його на посаді, він написав заяву на відпустку для догляду за дитиною. Натомість вдалося поговорити з іншими працівниками.

— А ми йому й будинок побудували, згадує часи спільної праці з колегою головний бухгалтер АП «Заготконтора» Катерина Кравченко. — Все сподівалися — він і до підприємства так старатиметься. А вишло навпаки: зробив нас справжніми старцями... І крупів ми мали багато, і борошна багато. Та тільки все це опускало-

ся за цінами, іноді навіть більш низькими, ніж бралося. Заради чого — не знаю.

Деякі факти з діяльності підприємства на ниві заготівлі, у часи директорства Костянтина Леонідовича, недоліком у роботі аж ніяк не назвемо. Від того, що сплило, скоріше віс продаваністю, холодним розрахунком і цілеспрямованістю. Так, 18.04.1995 року у ковбасному цеху заготконтори Лохвицького райлабораторією ветеринарної медицини було зроблено аналіз м'яса від двох яловичих туш підірваної якості без ветеринарного тавра. Аналіз підтвердив, трупію, яке містить збудник кишкової палички, трупію по походженню і належить утилізувати. Головний держінспектор ветеринарної району зобов'язав директора АП «Заготконтора» туші утилізувати, а виняток у порушенні ветеринарних прийомів м'яса притягнути до адміністративної відповідальності. Незважаючи на це, як випливає з протоколу засідання районної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки й надзвичайних ситуацій від 16.06.1995 року, туші було пущено на ковбасу з наступною реалізацією населенню...

Районна контрольна ревізійна служба, перевіряючи діяльність підприємства, виявила «внаслідок відсутності належного контролю з боку директора Руденко К. Л. і бухгалтерського апа-

сипані снігом діжки і будівлі, що зимують без вікон. Здається, все, що можна було звідомити, вже винесли. Такий самий стан справ й на іншому «мертвому» примальному пункті заготконтори — у Пісках. Та й сільний, який ще діє, пункт у Юзівці живе не багато краще. За словами одного з працівників, який «вільтубив» тут 26 років, такого сезону він ще не бачив: звідси пішло лише 4 вагони огірків та 4 — помідорів. А в овочевих заготконторах з торішнього врожаю — 25 тонн капуста та на вагон соєних огірків і соєних помідорів. За того, що в Юзівці пам'ятають часи, коли з цього примального пункту відходили завантажені по 4 вагони овочів на день.

— У боргах ми загрузили, — поділився в. о. директора АП «Заготконтора» Олександр Петренко. — За електроенергією треба віддати 1 мільярд карбованців, задаланикам — 1,5 мільярда, колгоспам — 2,6 мільярда та й працівникам підприємства вже 3 місяці як не сплачували зарплатні. Загалом заборгували близько 6 мільярдів.

## Замість епілогу

Як то кажуть, скільки вірвочку не плети... В решті решт колектив підприємства, так само як і працівники райспоживспілки, висловили Руденку К. Л. невдоволення. Коли постало питання про звільнення, директор написав заяву з проханням надати йому відпустку з огляду на дитини, бажано змінити на цій ниві свою дружину. Має право. Та ось у правліни вважають, зроблено це не інакше, як з метою уникнути дисциплінарної відповідальності і щоб кри-...

за собою залишити. За два-три роки все перетреться, перемелеться — борошно буде. І не лише воно... Сподобалося, видно, керувати заготівлю. Правління ухвалило: за систематичне невиконання службових обов'язків, нехтування вимогами з виконання постанов вищих господарчих органів директора — із обійманої ним посади звільнити і трудовий контракт розірвати. Проте розташування майна заготконтори-страждальниці і на цьому не скінчилося. Службовий уязик перед самим Новим роком перекопував до особистого гаража. Його придбав, без дозволу трудового колективу на викуп колишнього директора Романашенко М. І., передавши касирові підприємства 96 мільйонів карбованців, що їх останній прийняв у порушення правил провадження касових операцій. І це при тому, що баласова вартість машини становить більш як 173 (0) млн. крб.

А що ж правосоронці? — питає цікавий читач. Ходять чутки, у колишнього «господаря заготівлі» там все «схоплено», а з викладеного вище листа випливає: він має надійний «дах» навіть у святий-святих — районній прокуратурі... За словами одного з представників правоохоронних органів району, відповідої інстанції все ж таки провадять перевірку цього підприємства. Та заготконторі це вже все одно, що мертвому каділо. Адже численні комісії борги не покривають.

... А в директорському кабінеті не вщухає телефон — беруть за горло довірливі задаланики сільгосподарств, яким пообіцяли швидкий розрахунок. Трубку бере Олександр Петренко й пояснює, що він в. о. і тільки з 15 січня на посаді.

За його оцінками, реанімувати лохвицьку заготівлю можливо не раніше, як через вірвочку. Це в разі, якщо вдасться отримати в банках кредити. Звісно, передовсім треба розрахуватися із задаланиками. Ну й починають розкручуватися. Адже від клієнтів-покупців не сплещеся: просять м'ясо, кролячі шкурки, квасоло. Аби ж то закупити оте все, журиться в. о. директора.

Проте судячи з усього, окрім проблем фінансових, АП «Заготконтора» доведеться розв'язувати ще одне завдання, значно важче — знову здобути довіру в селян.

І ще кілька слів до теми. Дехто в нас часом, не стосуючись керівників усіх рівнів, любить прикриватися економічною нестабільністю в країні. Мовляв, що там казати про мене і про те, чим я керую... та погнати доволі... Адже все у вітчизні поросло бур'яном! А самі тихенько тягнуть рибу з каламутної водички. А заготівля, за словами працівників АП «Заготконтора», — справа прибуткова. Це вже напевне...

На знімках: заготпункт у Юзівці; працівник, який пропрацював у Юзівці 26 років, такого «бідного» сезону ще не пам'ятає.

Валерій ДРУЖЕНКО, Юрій ВЕНГЕРШ (фото), «Голос України»



**Ваннажше помаранчі в бочках,**  
**або Чому селяни Лохвицького району**  
**не вірять більше системі заготівель сільгосппродукції**

рату АП «Заготконтора» за роботою ковбасного цеху значні зловживання. Цим завдано шкоди на суму одного мільярда п'ятисот мільйонів карбованців».

За словами все тієї ж Катерини Кравченко, заготконтора зазнала 18 мільйонів збитків, реалізуючи торік у серпні через торгову мережу ковбасу за 310 тисяч карбованців за кілограм, тоді як її калькуляційна ціна на той період становила 330 тисяч.

Тим часом «Заготконтора», вочевидь в рахунок майбутніх директорських заслуг, допомогла Костянтину Леонідовичу не лише дім збудувати, а й сараїчик вартістю 83 мільйони спорудити, з яких власник будови спромігся повернути лише 50.



## Прощавай, заготівля

Під'їжджаємо до одного з примальних пунктів у Сєнчі, де приймають овочі і здійснюють первинну переробку. Точніше — приймають і здійснювали. Тепер він бездіяльний, і кресивиди, що тут постають, нагадують кадри з фільмів з епізодами повенної руїни. Ні душі. З усього, що залишилося на території пункту, лише при-





# Люкування чи хрест батьківства?

## «Це мій хрест»

... Євген Коновалов має типову біографію — виріс на Донбасі, за фахом педагог, 13 років працював сільським учителем у Криму, де одружився і став батьком двох дітей. 1983 року він розлучився з дружиною, яка відмовилася від утримання і виховання дітей. Євген відмовився теж — але від усього спільного майна. Взяв із собою до щойно отриманої двокімнатної квартири лише двоспальний матрац. Старшому Вітку тоді виповнилося три, Мишкови — два роки.

Тогочасна зарплата сільського вчителя дозволила батькові спешу придбати холодильник, а потім поступово меблі. Згодом Євген перейшов працювати до Бахчисарайського будинку піонерів на базі скалистецької школи керівником фототуртки. Якось у похід під Алуштуку на групу напали озброєні бандити-гвалтівники. Дорослим вдалося захистити дітей, злочинців того ж дня затримали, але з міліції Євгена відправили до лікарні з вогнепальним пораненням у боці, зі струмом мозку та ушибом хребта.

Навесні 1985-го у нього почали відмовляти ноги. Діти жили у дідуся з бабусею, яким було тяжко доглядати за малечю: дід — інвалід війни, велике домашнє господарство. От і написали синові листа: забирай, мовляв, дітей. А Євген — фактично прикутий до ліжка.

Можливо, це і надало йому сил. «Хто, крім мене, має нести мій хрест?» Спочатку почав стояти на милицях, а згодом кризьбиль, грав потім і надузилися сталося майже неможливе: пішов... 1989 року Коновалов, якого було визнано інвалідом II групи, повернувся до рідного Донбасу.

## Некримінальний кримінал

Коли Євгенава дружина вдруге вийшла заміж, трапилися нагода розширити житло. Ось і згадала про своїх дітей, аби прописати у квартирі. Звернулася до суду, але суд виніс рішення залишити дітей з батьком. Тоді самовільно забрала Мишка. Судді казали Коновалову, що має право вчинити так само, але не став: усе-таки мати...

У лютому 1990-го матір разом зі своїм чоловіком викрала старшого Вітка просто із школи на очах учителів і батьків. Карний розшук Слов'янська спрацював справно, і вже за два тижні було відомо, що дитина з матір'ю перебувають в Узбекистані. Коли дітей передавали батькові у народному суді, між матір'ю і старшим сином відбулася білка... На Віткові виявили сліди порізів ножем, на молодшому — шрами

від розплавленої пластмаси. Мишко майже перестав учитися, залишився на другий рік у другому класі, його часто били по голові, від чого пропадала пам'ять. Після повернення додому хлопчика визнали інвалідом.

— Коли я забрав Мишку до себе, він був такий худий, що я боявся, коли купав його, терти тіло мочалкою, аби шкіра не лопнула.

## Дискримінація чоловіків?

Мишка не хотіли приймати до загальної школи, наполягали віддати до спеціального інтернату. Батько зумів настояти на своєму і разом з сином узявся на колінувати прогнане.

Суперечки, боротьба, доведення, здавалося б, аксіомного, що ти — батько своїх дітей — маєш право і спроможний їх виховувати і виховувати, супроводжували Коновалова з дня у день. Здавалося, не буде кінця районним, обласним комісіям, комітетам жінок, які призначили перерізу додому, заглядали до холодильника, кувтували приготуване на плиті. Чи не ліпше забрати дітей до дитбудинку?

З надією, а, може, з відчаєм написав якось Коновалов листа до «Комсомольської правди». І відгукнулися такі самі самотні татусі. Летіли з різних куточків

Юліана ШЕВЧУК, «Голос України»

**ЗДАВНА знайома світломайбутнього-бравура на фразі «У житті завжди є місце подвигу» випувано-виправдовувати вирішила себе реабілітувати прикладом життя цих чоловіків, сенсом якого стало не політичність чи бізнесова кар'єра, не наукові відкриття чи мистецькі шедеври, не чудернацькі витівки, занесені до Книги рекордів, а... виховання власних дітей.**

нашого суспільства. Отримав наріст безстрокову пенсію і трикімнатну квартиру киянин Анатолій Яковенко, інвалід-колясочник. Коли його дружина померла від раку, молодший дитині було всього місяць. Сім років він ростив дітей сам, на колісках пересувався до кухні, ванної кімнати. А нещодавно увійшла в його домівку і долю нова радість — дружина Рита.

За останніх кілька років 12 таких сімей стали повними. З'явилася друга мама і у дітей Євгена Коновалова — Тетяна, вчителька з Полтави. Адже навіть найніжніша батьківська турбота не замінить дитині втраченої материнської ласки. Ось і тягнуться дитини оченята з реченята до кожної жінки, яка заходить до дому, чи то вона член комісії райради чи журналістка...

## Горе не біда

Не на такий новорічний сюрприз сподівалася сім'я Віктора Чорнобрового із Запоріжжя, інваліда зору, батька 12 дітей. «Непрошених гостей», які заїздили до його квартири, забрали телевизор, телефонний апарат, «дипломат» з документами і дитини речі.

Та він виключився зарплата біди добрі люди. Євген Коновалов, нині президент Асоціації мужніх татусів України, розповів, що отримувє десятки листів з моральною підтримкою і бажанням реально допомогти. Відгукуються переважно вчителі-пенсіонери, школи, релігійні громади, Поштоли на «власть імущих» винищили самотнім татусям. Міськрада надала матеріальну допомогу, мер Виниці Дмитро Дворієк особисто обіцяє сприяти у створенні виробничих цехів для інвалідів. Адже ці люди прагнуть працювати, творити й приносить користь своєму суспільству.

Коли вертався номер, до редакції заїздили Євген Коновалов і голова винищкого осередку Асоціації мужніх татусів України Дмитро Пасічник, які сповістали, що «криза скресла» уже в двох областях: Донецька обидержавністрація в особі її голови Володимира Шербана надала матеріальну допомогу членам асоціації, які мешкають в області, обидержавністрація лікування. У Виниці 2-а дитяча клінічна лікарня відідала п'ятихвітки до санаторію дітям, яких виховує сам батько, а директор СП «Київ-рус» в'їсчелав Шербан оплати ретрація асоціації.

## Тато плюс друга мама

Гуртом, кажуть, і недруга здолаєш. Спільними зусиллями, завдяки реагуванню засобів масової інформації цим татусь уже вдалося зробити перші кроки у боротьбі з байдужістю

Автор переказує гонорар Асоціації мужніх татусів України.

# Як поживає парочка — Мартин та Одарочка?

Людмила ГРАЧ, «Голос України»

## або Зародження молодості сім'ї в Україні

**ЗНАСТЕ, коли дарують бавовняні хусточки? Жінка чоловікові на першому році шлюбного життя. А це означає, що із ступенем весільності у життя молодих входить будинок. Ріжеш окуляри, криж партер ідеально скляе, змінилася на збільшувальне скло, коли усі вади (а не тільки пізно не обділені), як на долоні. Але не жайхатися — через цей абсолютно природний, перехідний стан рано чи пізно всі проходять, а от реагують по-різному.**

У цьому плані дуже показовий перший етап соціологічного дослідження, яке провів Український НДІ проблем молоді. Вивчався процес формування, становлення та розвитку молодості сім'ї, вплив як внутрішніх, так і зовнішніх чинників. Адже сім'я особливо чуйно і гнучко реагує на реалії сучасного життя. До речі, у нас в країні шлюб помолодшав — до 20–23 років вступає одружиться більшість. А загалом подружжя офіційно може вважатися себе молодим, допоки чоловікові або дружині не виповниться 28.

Тож дві тисячі молодят із 11 регіонів України потрапили під «виріст» анкетування, яке мавши продовження аж до 2015 року. Було й таке, що під час опитування деякі сім'ї встигали розлучитися. Нерозуміння справжнього значення сім'ї робить шлюб слабким і вразливим. Шойно опрацьовані дані свідчать: більшість молодих людей теоретично прагне до створення щасливої, життєздатної сім'ї, щоб якомога більше дати щастя одне одному (89,8 відсотка). Друге місце у шкалі задоволеності щастям — той молоді сім'ї відводять здоровому способу життя, доброму харчуванню і побуту (84,5 відсотка). 79,7 відсотка опитаних вбачають цінність своєї сім'ї у народженні та вихованні дітей. Передовсім матеріально забезпечення хочуть бути 67,1 відсотка, для 65,6 найважливіше — сексуальна гармонія, одруження доладо впевненості у собі 65,1 відсотка. Справді, усі перелічені потреби одним ланцюгом скіли до сім'ї. Однак вважати, що міцна та сім'я, в якій нема конфліктів, теж по-



милка. Просто варто повсякчас пам'ятати, що кермо управління фізичним та моральним здоров'ям партера в руках у обох. І обирати собі «половину» треба на все життя. А то часто-густо серед молоді побутує така установка: «якщо не сподобається, то розлучусь». Звісно, багато розуму не треба, щоб розлучитися. А якщо з'явилася дитинка?.. І надломлюють долю найдорожчому несерйозні моменти батьки.

7,4 відсотка як жінок, так і чоловіків були раніше у шлюбі. На момент опитування один раз — 5,8; два рази встигло 1,3. Ті, у кого є дитина, становили 12,4 відсотка, причому у 8,8 відсотка респондентів вони народилися в останньому шлюбі, а 2,8 — мають дітей, народжених у попередньому.

Нині багато розмов точиться доволі дошлюбних сексуальних стосунків. Так, це особиста справа кожного. Як опитніе й молоді? 96 відсотків молодят вважають це нормальним і природним. Однак ті, хто їх мав, позитивно став-

ляться і до незарестованого, й до повторного шлюбу і для них найголовнішою функцією сім'ї (більш як 50 відсотків) є «задоволення сексуальних потреб». Отже, така обставина відіграє значну роль у формуванні шлюбно-сімейної свідомості молоді.

А загалом основною проблемою сучасного молодого шлюбу дослідники вважають недостатню продуманість і виваженість. Тож, певно, перед тим як пролунає марш Мендельсона, варто обговорити питання і розподілу обов'язків, і грошей, і майбутніх стосунків з батьками, дотримання релігійних чи національних традицій тощо. Рациональний, розумний підхід, на жаль, не вкоренився у нашої культури. Шлюбний контракт підписався, а відсотки молодого подружжя, а 37 — узагалі нічого про це не чули.

Ніде правди діти, ми не всі навчилися розуміти одне одного, поступали своїм «я». Інколи через свій егоїзм по краплині втрачаємо найцінніше — любов ближнього. Згадайте, як ви діяли в момент непорозуміння: чи не висували завищених вимог до партера, чи не сприймали серйозно сказане запалу, не зачіпали його особистість, батьків, професійну компетентність, чи зуміли вислухати? Якщо так, то у вашій сім'ї лад і вам не потрібен скар.

## Брати-словаки — гості Верховної Ради

**У ПОНЕДІЛОК до Києва прибуває делегація Національної Ради Словачкої Республіки на чолі з головою Комітету у закордонних справах Душаном Слободником.**

Словацькі парламентарії перебуватимуть у Києві три дні. Програмою візиту передбачено зустрічі з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом, першим заступником міністра закордонних справ України Антоном Бутеєм, керівником управління з питань зовнішньої політики адміністрації Президента Володимиром Огризком, у комісії ВР України. Звичайно, найбільше спілкуватимуться гості зі своїми колегами з відпівідної комісії українського парламенту, з її головою Борисом Олійником.

Можливо, одним із результатів перебування словацької делегації в українській столиці буде узгодження терміну офіційного візиту в Україну Голови Національної Ради Словаччини Івана Гашпаровича. Орієнтовно, він відбудеться у першій половині цього року, але визначення точної дати потребує консультацій.

Нинішній склад НР Словаччини обрано восени 1994-го року. Відносно більшість має «таidem»: Рух за демократичну Словаччину (РЗДС) — Селянська партія. Членами РЗДС є Іван Гашпарович та його заступник Аугустин Гуска, а посаду голови Руху обіймає прем'єр-міністр Словаччини Володимир Мечіар. У зв'язку з цим цікавими видаються такі новини: Національна Рада може відправити у відставку президента, якщо за це проголосує три п'яті її складу, і, водночас, нині існує досить велике протистояння між Мечіаром та Президентом СР Міхалом Ковачем. Що ж, у кожній державі — свої інтригуєчі перспективи.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

### Цілком таємно

## Керівник уряду виявився інакомислячим

**ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР В'єтнаму Во Ван Кіет у секретній доповіді застеріг своїх колег з політбюро Комуністичної партії В'єтнаму, що країні та їм самим загрожує небезпека, якщо не вжити радикальних заходів.**

Про це йдеться у статті Річарда Хеллорана, вміщеній у газеті «Вашингтон таймс». У своїй секретній доповіді прем'єр-міністр звинувачує членів політбюро у неспроможності адянувати до загальних змін як у світі, так і в країні, що настанні після закінчення «холодної війни», що настали після епохи держави принесла інакомислення у вищі ешелони, чого раніше в цій країні не було. Доповідь Во Ван Кіета зближує його з реформаторами, які протистоять прихильникам жорсткої лінії на чолі з генеральним секретарем ЦК КПВ До Мюем. Прем'єр однозначно заявив, якщо його країна зазнає краху внаслідок побоювання провадити реформи, «це обернеться для неї бідою»: «Наша партія зустрінеється з небезпечною втратою свою керівну роль».

Необхідно заповнити брак законів та чітких правил, вважає Во Ван Кіет. «Нам слід терміново відмінити дискримінаційні заходи у галузі економіки і перешкодити створенню субектомічних структур на зразок тих, що їх засновують на базі партії та збройних сил. Ми повинні створити такий режим, за якого панує закон». А для цього, на думку прем'єра, необхідно, щоб у партію прийшли нові лідери.

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України» (з Дубай)

## Наші у Перській затоці, або Роздуми з приводу однієї непересічної події

**СЕРЕД арабської зими, коли показки термометра опинилися на позначці +27, жителя Дубай, столиці одного з семи еміратів, з подивом стрисли з себе щоденну інформаційну сміт: національне телебачення показало щось таке, що привертало увагу більше, ніж кримінальна хроніка, аже звичні скандали з «новими росіянами», ба, навіть, торги на біржах.**

На екрані протягом двох днів у різних ракурсах у кадрі з'явився теплохід «Петр Первый» Чорноморського морського паролавства з українським прапором на чолі на турбузмов на димарі (порт приписки — Одеса). Подія навіть для цього регіону була непересічна: у морському порту Джебель-Алі відбулася презентація плаваючої офтальмологічної клініки «Мікрохірургія ока» московського професора Святослава Федорова. А вже третього дня на причалі припаркувалося кілька десятків автомобілів: до хірургії мало не в останньому надією з усіх-усюю, і не лише з Об'єднаних Арабських Еміратів, а й з інших країн добувалися пацієнти...

### Теплохід надії

Його так і називають: теплохід надії. Адже тут, у медичному центрі, російські лікарі роблять справді неможливе. Повністю або частково повертають людям зір, запобігають, зупиняють і лікують від багатьох захворювань очей. А теплоходом надії пацієнти називають не судно тому, що приходять вони сюди вже після того, як місцеві чи зарубіжні лікарі чи то робили операції, які не дали бажаного ефекту, чи то винесли вирок: лікування не підлягає. Саме за такі захворювання береться бригада медиків і в переважній більшості випадків досягає позитивного результату. Тому добра слава про московських диво-хірургів сягнула й чужоземних берегів.

Українські журналісти, яких було запрошено на презентацію клініки, мали можливість поспілкуватися з пацієнтами, які, зокрема, прибули на теплохід, щоб продовжити лікування. Один з них, 35-річний англійець Коллінз, у підлітковому віці втратив зір. Після двох операцій він почав розрізняти день і ніч, слухати. Нам, зрешт, мабуть, важко не зрозуміти, але, вивчається, для сліпих велике пастя бачити хоч би так...

Типові офтальмологічні захворювання у цьому регіоні — природжені патології ока. Річ у тім, що серед корінного населення ОАЕ поширені шлюбні близьких родичів. Доктор Федоров дійшов висновку, що діти від таких шлюбів, як правило, з'являються на світ з катарактами, іншими болячками. Ми бачили такі дивніку на ім'я Муня з чудовими великими, як у гаселі, очима, але з напівпрозорою поволокою. І хоч цілком зрозуміло, що це не вадиста, та запобігти по-

дальшому розвитку процесу можливо. Це саме і є ті випадки, коли за них не беруть місцеві, навіть висококваліфіковані, лікарі. І саме тут знайшли нішу на ринку медичних послуг російські лікарі, де конкурувати з ними важко, майже неможливо.

Цілком випадково спостерігала за фотокореспондентом Української Воєдином Самозахисником, який для фото намагався умонити одного з пацієнтів прилягти на медичну кушетку, щоб «наздогнати» кадр, який він не встиг зробити, коли того оглядав лікар. І ніяк не міг зрозуміти, чому пацієнт чинить опір. Нарешті, через перекладача з'ясували, що цей пацієнт — брат шейха, і його так само паністество обурюло...

### Поки ми тут говоримо про інтеграцію...

У Святослава Федорова і лікарів його центру «Мікрохірургія ока» золоті руки і світлі голови. Але як відношення до цього має українське судно? — буде резонанс запитання.

Приме. Бо поки ми тут говоримо про інтеграцію України і Росії, українсько-російсько-арабсько-американське підприємство «Паркдей» її успішно реалізує. Спільний проєкт «Плаваюча клініка Святослава Федорова», до якого Україна вийшла своїм внеском у вигляді судна «Петр Первый» з екіпажем разом з рестораном та його факшинами, аже почав реалізовуватися і дас перші прибутки. Звичайно, треба було мати неабияку мужність, окрім, зрозуміло, економічних розрахунків, щоб наважитися на такий ризикований крок (чому — про те піде мова в наступній розповіді).

Перетворити теплохід на плаваюче судно-клініку круїзного типу — така ідея поки що не має аналогів у світовій практиці. Вклали 27 мільйонів німецьких марок у його переснащення та облаштування медичного центру, члени виконавчого комітету з української сторони сподіваються, що ці затрати обернуться чималими прибутками у співпраці з медичною бригадою професора Федорова. Безперечно, спраршує світові ім'я хірурга, безперечно, операції без реклами будуть свою справу, бо найкраща реклама — пацієнт, якого вилікували. Але ж підприємства треба було зважитися на такий крок і, мало того, що повертати в безпрограшність справу, а й переконати в цьому американських та арабських партнерів, які встали у цей проєкт кошти, і чимали.

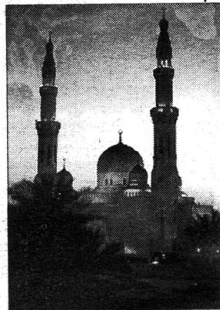
### Спочатку був скандал

А тепер, можливо, про найдовініше: репутацію держави, честь прапора, твердість слова. Бо це вже було описано: презентація з родичами шейха, послами України і Росії, іменитими гостями, з кулінарними дивами українських кухарів, лодовими скульптурами на бенкетових столах, правда, без шампанського та інших алкогольних напоїв, що в ОАЕ категорично заборонено.

Та спочатку був скандал: 1994 року судно за несплату боргів було заарештовано в Гібралтарі і мало йти з молотка на аукціоні фактично за безцінь. Урятувала його фінансова підтримка арабської фірми «Шараф груп компанії» та американської компанії «Паркдей». Вони закупили «Петр Первый» за 3,5 мільйона доларів за умови, що Чорноморське морське паролавство розрахується з інвесторами. ЧМП погодилося, але за умови, що «Шараф груп компанії» визнають з боргової війни ще чотири судна, зв'язно, з правом інвестора на трирічне користування з відпівідним розподілом прибутків.

Пересіли руки. І Чорноморське морське паролавство гроші не повернуло. Більш того, воно... забуло про свою частину договору, віддання три судна в оренду іншим компаніям. А коли вже були точним, то напсе ЧМП просто обмануло «Шараф груп компанії».

— Ми розуміємо, що в українських партнерів



виникли проблеми, — сказав комерційний директор компанії пан Чоудрі. — Але розв'язувати їх слід цивілізованим шляхом. Ми сподіваємося, що в майбутньому ЧМП знайде шляхи, щоб вичерпати конфлікт.

А зараз ми не те що не хочемо мати з ними справи, але маємо бути обачливими в питаннях бізнесу.

Виконавчий директор проєкту Сергій Левада був не більш балакучим:

— Слово, особливо слово діловій ладності, повинно мати гарантії, може навіть, війні, ніж закон. Для керівників ЧМП те поки що проєктоматично. Але проєкт реалізується. Я навіть не казати про економічні позначки. Ми з нашим судном під українським прапором присутні у Перській затоці. Пацієнти, які приходять сюди, мають нагоду переконатися у висококліній роботі екіпажу, відмінному сервісі. І вони знають, що це — судно з України. Яка ще пропаганда нашої держави потрібна?

Справді, чим не привід замислитися, коли врахувати, що десятки українських суден заарештовано в різних морях-океанах? Чому б не піти шляхом, що його обрали автори цього українсько-російсько-арабсько-американського проєкту? Зрозуміло, що на всіх Федорових не настанні. Але... Хіба в Україні менше талановитих лікарів, видатних хірургів? Адже Федоров теж не за один день став знаменитим. Ім'я треба створити. І хтось це має робити. І хтось повинен не побоюється зробити на нього ставку. Як, приміром, «Паркдей» на Федорова.

Та й мало скільки є варіантів, якщо додати, звичайно, про імідж держави.

## Завдання політика — здивувати світ?

**КРАЩЕ там, де нас немає. Мабуть, так розмірковують наші видатні митці, спускаючись із Парнасу у вирій політичного життя. А от на Заході — протилежна картина. Там мало не кожний відомий діяч мрії увічнити себе лаврами на ниві мистецтва.**

Британський принц Едуард, скажімо, працює над документальним фільмом. Героїнею стала... власна бабуся, 95-річна королева мати. Телевізійна компанія «Ардент» й онук покажуть усьому світові її молоде життя. Звичайно, фільм — «пристойний» і не зачіпає честі королеви.

Принц Едуард розраховує на успіх. Цілком виправдано, оскільки ніде так не полюбують монархів, як у Британії. Коли королева-мати минулого року лежала у лікарні, тисячі співвітчизників надсилали їй квіти і листівки.

Відійти від політики заради мистецтва надумав і сенатор із США Бен Найтхорв Кемпбелл. Втім, він мріє про славу... фотомодель. Ослідавши мотозикол «Харлей-Девідсон», він позував на фоні вапнянних стовпів Меморіалу Джефферсона. Сенатор і від гонору відмовився. Аби тільки фотомодель знавля його своїм.

Треба сказати, що сенаторові (єдиному індійцю в конгресі США) і раніше були притаманні небаланні вчинки. Наприклад, він полюбував ходити на засідання палати з «кінським хвостом» на голові.

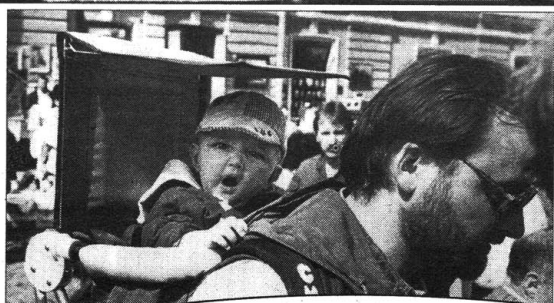
На жаль, шукати подібних диваків в Україні — марна справа. Не даром кажуть: ми трохи відстаємо від Заходу. В нас ще все попереду...

Надія БЕДРИЧУК.

На знімку: героїня фільму свого онука.







Початок  
на 1-й стор.

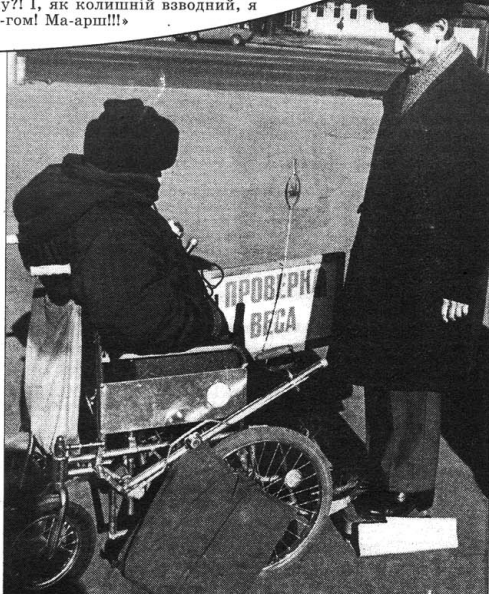
Христофор ГРУША,  
Юрій ВЕНГЕРЕШ (фото), «Голос України»

## Інь і Янь, раненько встань...

А після цього, якщо вже йдеться про Інь та Янь, мені чомусь згадується мій знайомий сорокарічний військовий капітан, який пройшов Чорнобиль у найпекельніші дні його історії. Вийшовши звідти, він ось уже котрий рік галантно попереджає при знайомстві яку-небудь Інь: мовляв, мадам, не бійтесь, як мужчина я для вас не становлю жодної небезпеки, а в усьому іншому — я до ваших послуг! Чорт їх знає, як вони його любили до Чорнобиля, але тепер, — я свідок, — вони від нього, «безпечного», в захваті. Я, звісно, говорю про розумних, а їх не так і мало, в усякому разі, на долю капітана вистає. Причём не жаліють — просто люблять, пошлю їм, Боже, побільше недурних капітанів, здатних дослужитися до майорів і вище.

А ще, звертаючи вашу увагу на знімки Ю. П. (а вони промовляють самі за себе), хочу запросити вас випити за тих із нас, хто не боїться відморозити своє сонячне начало (див. відповідний знімок), а увагу самого

Ю. П. хочу звернути на знімок, де Янь чомусь рухається вниз, а Інь чомусь угору. Я розумію, що знімок — документальний, але — чому?! І, як колишній взводний, я команду: «Ліва колона — кру-гом! Ма-арш!!!»



Броніслав ГРИЩУК, письменник

# Не даймо щезнути пам'яті!

**П**ИШУ про Кам'янець-Подільський. Точніше, починаю з нього (здавати б тут і Меджибіж, і Сатанів, і інші історико-архітектурні пам'ятки Хмельниччини, що збереглися, мов пісня, в камені), опираюся на нього, переймаю його долю.

Не хотілося б упадати до риторики, до окреслення того, чим є для подолання, для України Кам'янець, місто, що має Стару фортецю і саме є фортецею: хто ж цього не знає! Місто старе як світ. З немірно своєї давнини жито тут уличі, тиверці, волинці — хлібороби, скотари, мисливці. Жили українці, литовці, поляки, вірмени, турки. І усі (чи майже всі) залишили тут сліди власної діяльності, сліди, віглені переважно в архітектурних пам'ятках.

Та годі, справді, повторювати відома, йдеться-бо не про черговий панегірик на честь Кам'янця...

Стою над каньйоном. Там, унизу, поміж двома прямокутними стінами кам'яного провалля, тече бистра вода. Смотрича, червоніють, сіріють, чорніють посеред годин зимових садів черепиці, шиферні, толеві покрівлі хат, гаражів. А онде Хрестовоздвиженська церква. Реставрована. Можна сказати, збудована заново. А ще кілька років тому, стоячи на цьому самому місці, я жарно споглядав осяяну сонцем похилону маківку, абияк залатані отвори в трюхлявих стінах, напізвозилені різьблені колонни... Реставрували — і слава Богу. Та скільки ще їх, нереставрованих, занедбаних будинків, церков, костьолів. І наче ж оновлюють шороку пошороку. Та от біда: тільки-но завершатъ той чи інший об'єкт (або й лише половину робіт виконають) — пожежа... Немов на чесьь замовлення... Так згорів ізсердини домінканський костьол. Так поинялася полум'ям Ковальська вежа на Польських фільварках.

Старе місто, місто-фортеця, тим часом просто гниє. Оглядаю його якось багатий італієць, власник туристичної фірми, хотів маршувати Рим — Кам'янець відкрити. Щоб і нам трохи валюти перепалало, на реставрацію. Але прибави собі вдруге через кілька років після першого свого візиту — вжахнувся: «Що це, землетрус у вас був? Чи бомбардували Кам'янець?» Не впізнав італієць міста, відмовився від власної мрії сполучити свою і нашу батьківщину туристським маршрутом.

Який ж воно комуєсь боліло, те місто. Який ж мало воно справжній державний захист, а не просто іржаві чапунні плити на стінах: «Пам'ятка архітектури... охороняється законом...»

Архітектор Євгенія Михайлівна Пламенницька протягом багатьох років очолювала групу київського інституту «Укрпроєктреставрація», що працювала в Кам'янці. Вона підготувала ряд проєктів реставрації пам'яток Старого міста, тривалий час вивчала давній центр Кам'янця, який у роки Великої Вітчизняної війни зазнав значних пошкоджень (до нашого часу збереглося лише 10 із 70 середньовічних споруд), і мірею її життя, на жаль, не здійсненою й нездійсненою (Євгенія Михайлівна померла), було відновлення Центральної площі Старого міста.

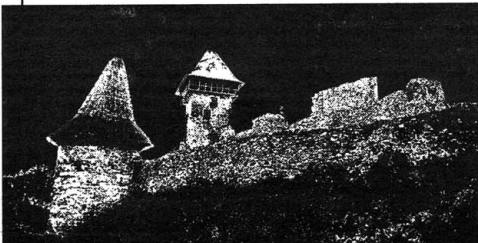
Складність цієї проблеми, вважала Пламенницька, полягає не тільки в порушенні цілісності заповідника, а й у тому, що зруйнованою виявилася лише наземна частина забудови. А підвали (майже всі вони двоверхові і становлять до 40 відсотків загального обсягу колишніх споруд) під асфальтованим покриттям та газонами парку утворюють цілу систему підземних порожнин (я вивідав одні з таких очищених підвалів — дивовижний розгалужений гріт із високими склепіннями).

Виходячи з цього, науковці «Укрпроєктреставрації» запропонували відновити історичну забудову на давній планувальній основі, тобто на старих стінах та фундаментах, обстежених яких начебто підтверджує можливість такого способу.

Ніхто не стане заперечувати ролі критики в житті суспільства. Тим-то й зрозумілі претензії до міськзвізкому у справі збереження історико-архітектурної спадщини. Але разом з тим треба сказати й про інше. Кам'янець, ота природно-архітектурна фортеця, виростає над Смотричем не одну сотню літ, не одну сотню років і руйнується (адже немає нічого вічного під небом). Місто спустошували й розвалювали завоювальники усіх часів, нищили фашисти, руйнував сам час тоді, коли країна спрямовувала свої сили й ресурси на те, щоб вижити, вистояти, дати людям хліб і дах над головою (не слід забувати й того, що і свої манкурти достатньо познизували з перлини Поділля). А ми тепер звалоємо відповідальність на воєнних та нині суцільних місцевих керівників: тільки вони винні, мовляв, у тих трюхлях, які переживає нині старовинний Кам'янець.

То — найлегший, найпростіший спосіб виклопнати гнів, біль, невдоволення. Значно важче допомогти місцевій владі у надзвичайно складній справі відродження Кам'янця.

Про проблеми міста мені (не лише, звичайно, мені) вже доводилося писати у місцевій пресі. Але оті публікації мало що дають. Можливо, «Голос України» допоможе. Газета, яку реально читають депутати й урядовці, Президент та Голова Верховної Ради. От я і звертаюся безпосередньо до них: врятує Кам'янець. Бо він — єдиний у своєму роді. Бо ніде в світі немає міста, схожого на нього.



Микола ВІНГРАНОВСЬКИЙ

## ЧОТИРНАДЦЯТЬ СТОЛИЦЬ УКРАЇНИ

Короткі нариси з історії нашої країни



### Трипілля — столиця праУкраїни

З 4-го по 1-е тис. до н. е. на терені нинішньої України розквітла перша в Європі цивілізація, що має назву Трипільська. Назва її походить від назви села, яке лежить вніз по Дніпру, недалеко від Києва. Та старожитня людина праУкраїни орала волами землю, засівала зерном і кам'яними серпами жала. Від Донецького краю до Слобожанщини, від наверхів Дніпра до Чорного моря жили ті люди.

Священні в них були дім і сім'я. Чоловіки обожнювали жінок. До нас дійшли глиняні фігурки Жінок-Дів, Жінок-матері, яким у житті було вкладено пшеничне зерно. Трипільці молилися Сонцю й малували його на стінах будинків. Вони перші на Землі приборкали коня і винайшли колесо. Трипільське колесо покотилося від берегів Дніпра до Китаю, Індії та Єгипту. Воно скоротило людству видимий світ і зробило його зрозумілим.

Та час не стояв на місці. Наприкінці 1-го тис. до н. е. в Європі з'явився якийсь невідомий народ, який завоював трипільців, хоча й сам був поглинутий їхньою культурою. А з глибокої жовті Азії, з її безмірних степів розпочався велетенський рух племен і народів. Першим на їхньому примуванні опинилося причорноморське Трипілля. На початку 1-го тис. до н. е. сюди прийшли киммерійці з Ірану. В 7-му ст. до н. е. тут заснували свої колонії греки. Водночас з греками з'являються скіфи, що також прийшли з Ірану.

За ними — сармати. За сарматами з гір Кавказу — алани (тепершні осетини). У 3-му ст. вже н. е. германські племена готів завоюють трипільські землі між Південним Бугом і Дунаєм. У 375 р. н. е. з Азії знову посусять тюрко-монгольські племена — цим разом гуни. За ними — авари, а з верхньої Волги — болгари. Потім — хозари. За хозарами — угри (мадяри). Тоді — печеніги. А далі — половці... Киммерійці, греки, скіфи, сармати, алани, готи, гуни, авари, болгари, хозари, печеніги, половці — тринадцять народів упродовж тисячоліття пробули на нашій землі нашими сусідами. І всі вони, безперечно, лишили в нашій історії слід.

### Київ — столиця України-Руси

П'ять століть — від дев'ятого по тринадцятий — процвінула держава України-Русь, а Київ, як столиця, і на майбутні віки лишився її головним осередком. У порозу крізь України-Русь Київ був велетенським містом — мегаполісом. У 1018 році, як пише тодішній німецький хроніст Тітмар, Київ мав 8 торговель, 400 церков і населення «без числа». Правдиво, що в ньому мешало 100 тисяч чоловік і на його площі стояло не лише княжі палаци, але й іамі шляхти кутів з Єгипту, Аравії, Індії, Кавказу, Італії, Скандинавії, Польщі й Угорщини. Розташувалися посередній дніпрового водного шляху «з варяг у греки». Київ став світовим ринком торгівлі.

Князю та їхні князі жили багаті. Та, народжені від вільних плів і прадців, понад усе цінували волю. Припущення про те, що в 5-т. н. е. основоположники Києва було троє братів Київ, Шек та Хорив і Київ названий за іменем старшого брата Києва, все-таки припущенням і залишається. Незаперечне інше: на монетах скитських боспорських царів (а це 5-т. до н. е.) зображення царського жезла, який по-скитськи звався князь. Пізніше зображення цього ж скитського царського жезла перейшло на монети й печатки київських князів і означало воно «місто верхньої влади країни та її символу». Отже, Київ, Київ — це Головний, Єдиний, Той, що стоїть над усіма.

Вінчалю цей жезл трикоченею наверх, яке стало нашим національним гербом і яке ми тепер називаємо «тризубом». Насправді це символ триєдності. Триєдності сили, Трійці — поєднання Правого, Лівого й зеленого Древа Життя. Так само, як і в назві «Дніпро» поєдналися імена богів Дана та Істера.

Київ-Трійця-Дніпро — ось воно те, що з темних глибин віків веде нас і по сей день.

### Київ — столиця князя Олега (882—912 pp.)

У середині 9-го ст. з півночі через Балтійське море, а потім вніз по Дніпру човнами спустилися невідомі князям ватаги людей, що звалилися руси. Це були шведські вікінги, перед тим вже відомі своїми наскоками на береги Англії, Франції, Сицилії, Ісландії та Гренландії. Імовірно, що саме вони відкрили й Америку. Тепер, завітавши до Києва й оцинувши його блискуче розташування, добре озброєні, метликовані і рішучі, вони захопили княжий слід, переїхали на князівня, а їхні ватажки Аскольд, а потім Дір почали князувати.

Початок див. у «ГУ» від 10 лютого ц. р.

Невдовзі їхній одноплеменник Олег повбивав їх і став князувати сам. Перше, чим він зайнявся, — перетворив київське містечко з безлічного зробиш йошоту дисциплінованим і рухливим, олівяну у шоломи та колчуги та озброїв двохтисячними мечами. Затим приборкав інші, непокорні Києву, слов'янські племена і пішов на хозар. Побивши на Каспійському морі хозар, він зваявив на великий і небезпечний похід через Чорне море на Візантійську імперію (907 р.). Коли греки побачили, як київський князь палять передмістя їхньої столиці Царгороду, вони уклали з Київською Руссю договір. За цим договором греки зобов'язувалися утримувати Олега воясько й купців з Русії впродовж шести місяців їхнього перебування у Царгороді, а на час повернення їх додому забезпечити вітрилами, кітками та харчами. Зобов'язувалися Візантія платити Русі контрибуцію, а також підтримувати право безмитної торгівлі купців з України-Руси на теренах Східної Римської імперії.

Цей україно-візантійський договір — перший документ, який свідчить про вихід України-Руси на історичне поле нарівні з іншими державами. Греки підписали під цим договором, а князь Олег зі своїми русиками присягнули над ним іменем Перуна та Велеса й покляли на землю мечі.

### Київ — столиця князя Ігора (913—945 pp.)

Наступник Олега князь Ігор відзначався непомірною жадобою до владарювання й багатств. У Києві він сидів мало, а те й робив, що везь час кудись із військом ходив: то воявою із союзниками Олега південними слов'янськими племенами, уличами і тиверцями, то приєднував землі між Дністром і Дунаєм до Києва. Ходив на Каспійське море, дістався аж до Баку, набрав здобичі, але, повертаючись через Північний Кавказ, зіткнувся з місцевими племенами, втратив усе награване й половину дружинників і прийшов додому порожноким. Затим ходив за Азовське море на печеніги, де знову добряче награвував та по дорозі додому знову все втратив.

Так само Ігор заковів твердо стая на Чорному морі, але тут Візантія підмовила проти нього печенігів. Роззивишався на Візантію, сівши на долі, він через Чорне море поплив походом на неї. Похід був невдалий: греки застосували проти Ігора «грецький вогонь» — вибухові снаряди спалили його флотилію і він ледве живий беззаводо дістався додому.

Оговтавшись та зібравши в Києві нове військо, він знову рушив на Візантію. Та греки знову побили Ігора, уклали з ним неспівний для нього договір, за яким він змушений був відмовитися від володінь на Чорному морі, а також у гирлі Дніпра та ще й зобов'язався Візантію захищати. Беззаводо загинув князь Ігор: коли зібрав данина із дравлян і вже їхав до Києва, йому здалося, що цього несесть, що дравляни не додали йому хутра, воску та меду. Він повернувся до їхнього головного міста Коростеня, де розгніваний дравляни й убили його.

### Київ — столиця княгині Ольги (945—964 pp.)

Статня, спокійна, надзвичайно мила собою дивоа княгиня Ольга княгня Ольга правила Україною 20 років. Йшла середина Х ст., розквіт Середньовіччя, коли дві тодішні імперії — Візантійська Костянтина Порфирородного й Німецька Оттона I — не випускали з рук меча. Розуміючи, посеред яких двох вогнів перебуває її країна, княгиня Ольга робила все, аби стосунки між Київською Руссю і тими двома велетнями вирішувалися не війнами, а дипломатією. Вона іде з візитом до Царгороду, до імператора Костянтина, «уроків», «броків», «дані», аби дружинники не забирали у людей все до останнього хутра, а й ділили м'ясям на безділний прожиток. Винні данину ділили на три частини: дві третини везли до Києва, а третю — на Вишгород, де Ольга жила. За княгині Ольги Україна-Русь розквітла ще більше. Покховати себе княгиня Ольга заповідала без трини, по-християнськи. Православний світ вважав княгиню Ольгу святою.

«Породичавши» таким чином з Візантією, вона засила послів до Оттона I — з миром і добросусідством. Сама ж, не злякавшись звоза чи саней, пройшла тисячі кілометрів своєю державою. Від Середньовіччя, Росі, Суди, Десни, Прип'яті до Новгорода і Пскова вона будувала нові села й міста, впорядковувала збір данини, встановлювала норми податків — «устави», «уроки», «броків», «дані», аби дружинники не забирали у людей все до останнього хутра, а й ділили м'ясям на безділний прожиток. Винні данину ділили на три частини: дві третини везли до Києва, а третю — на Вишгород, де Ольга жила. За княгині Ольги Україна-Русь розквітла ще більше. Покховати себе княгиня Ольга заповідала без трини, по-християнськи. Православний світ вважав княгиню Ольгу святою.

«Породичавши» таким чином з Візантією, вона засила послів до Оттона I — з миром і добросусідством. Сама ж, не злякавшись звоза чи саней, пройшла тисячі кілометрів своєю державою. Від Середньовіччя, Росі, Суди, Десни, Прип'яті до Новгорода і Пскова вона будувала нові села й міста, впорядковувала збір данини, встановлювала норми податків — «устави», «уроки», «броків», «дані», аби дружинники не забирали у людей все до останнього хутра, а й ділили м'ясям на безділний прожиток. Винні данину ділили на три частини: дві третини везли до Києва, а третю — на Вишгород, де Ольга жила. За княгині Ольги Україна-Русь розквітла ще більше. Покховати себе княгиня Ольга заповідала без трини, по-християнськи. Православний світ вважав княгиню Ольгу святою.

«Породичавши» таким чином з Візантією, вона засила послів до Оттона I — з миром і добросусідством. Сама ж, не злякавшись звоза чи саней, пройшла тисячі кілометрів своєю державою. Від Середньовіччя, Росі, Суди, Десни, Прип'яті до Новгорода і Пскова вона будувала нові села й міста, впорядковувала збір данини, встановлювала норми податків — «устави», «уроки», «броків», «дані», аби дружинники не забирали у людей все до останнього хутра, а й ділили м'ясям на безділний прожиток. Винні данину ділили на три частини: дві третини везли до Києва, а третю — на Вишгород, де Ольга жила. За княгині Ольги Україна-Русь розквітла ще більше. Покховати себе княгиня Ольга заповідала без трини, по-християнськи. Православний світ вважав княгиню Ольгу святою.

«Породичавши» таким чином з Візантією, вона засила послів до Оттона I — з миром і добросусідством. Сама ж, не злякавшись звоза чи саней, пройшла тисячі кілометрів своєю державою. Від Середньовіччя, Росі, Суди, Десни, Прип'яті до Новгорода і Пскова вона будувала нові села й міста, впорядковувала збір данини, встановлювала норми податків — «устави», «уроки», «броків», «дані», аби дружинники не забирали у людей все до останнього хутра, а й ділили м'ясям на безділний прожиток. Винні данину ділили на три частини: дві третини везли до Києва, а третю — на Вишгород, де Ольга жила. За княгині Ольги Україна-Русь розквітла ще більше. Покховати себе княгиня Ольга заповідала без трини, по-християнськи. Православний світ вважав княгиню Ольгу святою.

«Породичавши» таким чином з Візантією, вона засила послів до Оттона I — з миром і добросусідством. Сама ж, не злякавшись звоза чи саней, пройшла тисячі кілометрів своєю державою. Від Середньовіччя, Росі, Суди, Десни, Прип'яті до Новгорода і Пскова вона будувала нові села й міста, впорядковувала збір данини, встановлювала норми податків — «устави», «уроки», «броків», «дані», аби дружинники не забирали у людей все до останнього хутра, а й ділили м'ясям на безділний прожиток. Винні данину ділили на три частини: дві третини везли до Києва, а третю — на Вишгород, де Ольга жила. За княгині Ольги Україна-Русь розквітла ще більше. Покховати себе княгиня Ольга заповідала без трини, по-християнськи. Православний світ вважав княгиню Ольгу святою.

«Породичавши» таким чином з Візантією, вона засила послів до Оттона I — з миром і добросусідством. Сама ж, не злякавшись звоза чи саней, пройшла тисячі кілометрів своєю державою. Від Середньовіччя, Росі, Суди, Десни, Прип'яті до Новгорода і Пскова вона будувала нові села й міста, впорядковувала збір данини, встановлювала норми податків — «устави», «уроки», «броків», «дані», аби дружинники не забирали у людей все до останнього хутра, а й ділили м'ясям на безділний прожиток. Винні данину ділили на три частини: дві третини везли до Києва, а третю — на Вишгород, де Ольга жила. За княгині Ольги Україна-Русь розквітла ще більше. Покховати себе княгиня Ольга заповідала без трини, по-християнськи. Православний світ вважав княгиню Ольгу святою.

«Породичавши» таким чином з Візантією, вона засила послів до Оттона I — з миром і добросусідством. Сама ж, не злякавшись звоза чи саней, пройшла тисячі кілометрів своєю державою. Від Середньовіччя, Росі, Суди, Десни, Прип'яті до Новгорода і Пскова вона будувала нові села й міста, впорядковувала збір данини, встановлювала норми податків — «устави», «уроки», «броків», «дані», аби дружинники не забирали у людей все до останнього хутра, а й ділили м'ясям на безділний прожиток. Винні данину ділили на три частини: дві третини везли до Києва, а третю — на Вишгород, де Ольга жила. За княгині Ольги Україна-Русь розквітла ще більше. Покховати себе княгиня Ольга заповідала без трини, по-християнськи. Православний світ вважав княгиню Ольгу святою.

«Породичавши» таким чином з Візантією, вона засила послів до Оттона I — з миром і добросусідством. Сама ж, не злякавшись звоза чи саней, пройшла тисячі кілометрів своєю державою. Від Середньовіччя, Росі, Суди, Десни, Прип'яті до Новгорода і Пскова вона будувала нові села й міста, впорядковувала збір данини, встановлювала норми податків — «устави», «уроки», «броків», «дані», аби дружинники не забирали у людей все до останнього хутра, а й ділили м'ясям на безділний прожиток. Винні данину ділили на три частини: дві третини везли до Києва, а третю — на Вишгород, де Ольга жила. За княгині Ольги Україна-Русь розквітла ще більше. Покховати себе княгиня Ольга заповідала без трини, по-християнськи. Православний світ вважав княгиню Ольгу святою.

«Породичавши» таким чином з Візантією, вона засила послів до Оттона I — з миром і добросусідством. Сама ж, не злякавшись звоза чи саней, пройшла тисячі кілометрів своєю державою. Від Середньовіччя, Росі, Суди, Десни, Прип'яті до Новгорода і Пскова вона будувала нові села й міста, впорядковувала збір данини, встановлювала норми податків — «устави», «уроки», «броків», «дані», аби дружинники не забирали у людей все до останнього хутра, а й ділили м'ясям на безділний прожиток. Винні данину ділили на три частини: дві третини везли до Києва, а третю — на Вишгород, де Ольга жила. За княгині Ольги Україна-Русь розквітла ще більше. Покховати себе княгиня Ольга заповідала без трини, по-християнськи. Православний світ вважав княгиню Ольгу святою.

«Породичавши» таким чином з Візантією, вона засила послів до Оттона I — з миром і добросусідством. Сама ж, не злякавшись звоза чи саней, пройшла тисячі кілометрів своєю державою. Від Середньовіччя, Росі, Суди, Десни, Прип'яті до Новгорода і Пскова вона будувала нові села й міста, впорядковувала збір данини, встановлювала норми податків — «устави», «уроки», «броків», «дані», аби дружинники не забирали у людей все до останнього хутра, а й ділили м'ясям на безділний прожиток. Винні данину ділили на три частини: дві третини везли до Києва, а третю — на Вишгород, де Ольга жила. За княгині Ольги Україна-Русь розквітла ще більше. Покховати себе княгиня Ольга заповідала без трини, по-християнськи. Православний світ вважав княгиню Ольгу святою.

«Породичавши» таким чином з Візантією, вона засила послів до Оттона I — з миром і добросусідством. Сама ж, не злякавшись звоза чи саней, пройшла тисячі кілометрів своєю державою. Від Середньовіччя, Росі, Суди, Десни, Прип'яті до Новгорода і Пскова вона будувала нові села й міста, впорядковувала збір данини, встановлювала норми податків — «устави», «уроки», «броків», «дані», аби дружинники не забирали у людей все до останнього хутра, а й ділили м'ясям на безділний прожиток. Винні данину ділили на три частини: дві третини везли до Києва, а третю — на Вишгород, де Ольга жила. За княгині Ольги Україна-Русь розквітла ще більше. Покховати себе княгиня Ольга заповідала без трини, по-християнськи. Православний світ вважав княгиню Ольгу святою.

«Породичавши» таким чином з Візантією, вона засила послів до Оттона I — з миром і добросусідством. Сама ж, не злякавшись звоза чи саней, пройшла тисячі кілометрів своєю державою. Від Середньовіччя, Росі, Суди, Десни, Прип'яті до Новгорода і Пскова вона будувала нові села й міста, впорядковувала збір данини, встановлювала норми податків — «устави», «уроки», «броків», «дані», аби дружинники не забирали у людей все до останнього хутра, а й ділили м'ясям на безділний прожиток. Винні данину ділили на три частини: дві третини везли до Києва, а третю — на Вишгород, де Ольга жила. За княгині Ольги Україна-Русь розквітла ще більше. Покховати себе княгиня Ольга заповідала без трини, по-християнськи. Православний світ вважав княгиню Ольгу святою.

«Породичавши» таким чином з Візантією, вона засила послів до Оттона I — з миром і добросусідством. Сама ж, не злякавшись звоза чи саней, пройшла тисячі кілометрів своєю державою. Від Середньовіччя, Росі, Суди, Десни, Прип'яті до Новгорода і Пскова вона будувала нові села й міста, впорядковувала збір данини, встановлювала норми податків — «устави», «уроки», «броків», «дані», аби дружинники не забирали у людей все до останнього хутра, а й ділили м'ясям на безділний прожиток. Винні данину ділили на три частини: дві третини везли до Києва, а третю — на Вишгород, де Ольга жила. За княгині Ольги Україна-Русь розквітла ще більше. Покховати себе княгиня Ольга заповідала без трини, по-християнськи. Православний світ вважав княгиню Ольгу святою.

«Породичавши» таким чином з Візантією, вона засила послів до Оттона I — з миром і добросусідством. Сама ж, не злякавшись звоза чи саней, пройшла тисячі кілометрів своєю державою. Від Середньовіччя, Росі, Суди, Десни, Прип'яті до Новгорода і Пскова вона будувала нові села й міста, впорядковувала збір данини, встановлювала норми податків — «устави», «уроки», «броків», «дані», аби дружинники не забирали у людей все до останнього хутра, а й ділили м'ясям на безділний прожиток. Винні данину ділили на три частини: дві третини везли до Києва, а третю — на Вишгород, де Ольга жила. За княгині Ольги Україна-Русь розквітла ще більше. Покховати себе княгиня Ольга заповідала без трини, по-християнськи. Православний світ вважав княгиню Ольгу святою.

«Породичавши» таким чином з Візантією, вона засила послів до Оттона I — з миром і добросусідством. Сама ж, не злякавшись звоза чи саней, пройшла тисячі кілометрів своєю державою. Від Середньовіччя, Росі, Суди, Десни, Прип'яті до Новгорода і Пскова вона будувала нові села й міста, впорядковувала збір данини, встановлювала норми податків — «устави», «уроки», «броків», «дані», аби дружинники не забирали у людей все до останнього хутра, а й ділили м'ясям на безділний прожиток. Винні данину ділили на три частини: дві третини везли до Києва, а третю — на Вишгород, де Ольга жила. За княгині Ольги Україна-Русь розквітла ще більше. Покховати себе княгиня Ольга заповідала без трини, по-християнськи. Православний світ вважав княгиню Ольгу святою.

«Породичавши» таким чином з Візантією, вона засила послів до Оттона I — з миром і добросусідством. Сама ж, не злякавшись звоза чи саней, пройшла тисячі кілометрів своєю державою. Від Середньовіччя, Росі, Суди, Десни, Прип'яті до Новгорода і Пскова вона будувала нові села й міста, впорядковувала збір данини, встановлювала норми податків — «устави», «уроки», «броків», «дані», аби дружинники не забирали у людей все до останнього хутра, а й ділили м'ясям на безділний прожиток. Винні данину ділили на три частини: дві третини везли до Києва, а третю — на Вишгород, де Ольга жила. За княгині Ольги Україна-Русь розквітла ще більше. Покховати себе княгиня Ольга заповідала без трини, по-християнськи. Православний світ вважав княгиню Ольгу святою.



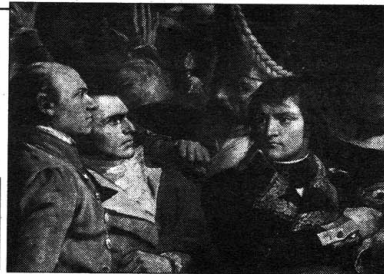
Віталій АВЛІЦОВ, «Голос України»

# Наполеон пішов би в Україну

Слідами однієї гіпотези

«Вмиряю передчасно, вбитий англійською агітацією та її найякітнішими вбивцями. Холю, щоб мій прах залишився на берегах Сени з французьким народом, який я так люблю».

13 Завоюючи Наполеона.



**Д**ВНАДЦЯТОГО червня 1812 року 610-тисячна французька армія Наполеона перейшла Німан і націлилася на Смоленськ. 8 серпня росіяни здали Смоленськ. 26 серпня Михайло Кутузов зустрівся противника на Бородинському полі. 1 вересня Наполеон вступив у Москву. Як виявилось, це була піррова перемога — французи вимушені були повернути свою армію на ту саму дорогу, якою йшли до російської столиці. Під час переправи через Березину російська армія дала бій Наполеону. 14 грудня останній французький солдат залишив територію пінічної імперії.

Чому Наполеон, вирішивши завоювати Росію, відкинув план йти на Москву через Україну? Відповідь на це питання намагався дати не один український історик.

x x x

Велика французька революція 1789 року стала поворотним пунктом в історії людства — була проголошена Декларація прав людини й громадянина. Світло тих подій продовжує йти до нас із минулого та впливати на сучасні політичні рішення.

Велика епоха народжує й великих діячів. Один з них — Наполеон, життя й уроки якого ми сприймали раніше виключно через бачення цієї історичної постаті російськими істориками. І важко було зрозуміти — хто ж виграв, наприклад, Бородинську битву? Якщо росіяни, то чому французи вступили в Москву? Михайло Лермонтов у відомому вірші «Бородино» звертався до сучасників: «Богатирі — не ви! Плохоя ім (російським солдатам) досталася доля: немотге вернулись с поля... Не будь на то господня воля, не отдали б Москву!» До речі, М. Лермонтов захоплювався Наполеоном, присвятив йому кілька віршів.

Військовий талант Наполеона був справді великий. Революція відірвала маловідомому офіцерові дорогу в бессмертія, вона ж і знищила його, отруївши невтожимою жадою влади.

Народився майбутній полководець на Корсиці в сім'ї адвоката. В сімнадцять років став поручником артилерії, в двадцять п'ять — генералом. Завоювавши половину Європи, Наполеон здійснив переможені походи в Єгипет, Сирію (легендарними стали його слова: «Солдати! На вас дивляться сорок віків історії!»). Ставши імператором Франції, Наполеон мріяв завоювати Ан-

глію, здійснити похід в Індію. Йому оголосили війну Росія, Пруссія та Австрія. Послідовно від 1805 до 1807 року Наполеон розгромив усіх трьох суперників. Після перемоги для Франції битви під Аустерліцем — 2 грудня 1805 року, де з'єднаними російсько-австрійськими полками командував Михайло Кутузов, Наполеон фактично заволодів усією Європою. Не контролювалися ним лише території Англії та Росії. Олександр I став союзником Наполеона, втім Британські острови були нагадуху закриті континентальною блокадою.

Трансформували французьку республіку в імперію, Наполеон вславно почав підготувати свою поразку в протистоянні державам Європи. Розміри імперії росли щороку. До речі, у складі маріонеткового Герцогства Варшавського входила й частина земель Західної України. 16—19 жовтня 1813 року поблизу Лейпцига відбулася так звана Битва народів, у якій взяли участь понад мільйон солдатів з обох боків (Франції протистояли війська Пруссії, Росії, Австрії, Швеції). Наполеон програв (виснажена війною імперія не могла утримувати все зростаючу кількість армії) і був змушений відійти.

Потім було короточасне повернення його в Париж, нове заслання (тепер вже в англійську колонію — на острів Святої Єлени).

4 травня 1821 року Наполеон помер, як стверджувалося, від пухлини шлунку. 1840 року прах імператора було перенесено в Париж, де його могила стала для французів предметом національного поклоніння.

Як пов'язується ім'я Наполеона з українською історією? Якнайтісніше. Зрозуміло, що видатний полководець бачив перед собою на сході перш за все Росію як свого постійного суперника. Але «він не плавав в Україні з Росією, як це роблять деякі сучасні політики». Ці слова належать послу України у Франції Юрію Кочубею. Між іншим, у Наполеона був план сприяти Україні в її боротьбі за незалежність від Москви, і в території майбутньої держави він обов'язково включав Крим. Але, передусім, видатного полководця Європи Україна цікавила як можливий союзник у його військових намірах. Наполеон був добре поінформований про участь запорозьких козаків у Тридцятилітній війні, в якій Франція разом зі Швецією, Данією, Нідерландами та іншими країнами виступала проти габсбурзького блоку держав (Австрія, Німеччина, Іспанія). Імператор дав завдання тогочасним дослідникам написати історію найвидатніших битв. Один із томів був присвячений запорозькому козацтву. Автором його став історик Лесор.

Похід на Москву Наполеон міг здійснити й через Україну, але обрав шлях через Литву, Білорусь і Смоленськ. Чому?

Як тільки стало відомо про відмову Олександра I підтримати континентальну блокаду Англії (вона була невигідна російським купцям, які експортували на Британські острови свої товари, перш за все сировину), прихильники української автономії зрозуміли, що війна неминуча. Жвавий рух противників союзу з Москвою активізувався так сильно, що дехто вже не задовольнявся автономією в складі Російської імперії, а мріяв про незалежність України. Це був період нашої історії, коли Москва ліквідувала останні залишки автономії. Після Гетьманщини настав час прямого підкорення, що, зрозуміло, не задовольняло українське суспільство. Постійно перед Москвою ставалося питання про утворення української армії. Наступ Наполеона використали Василь Калніст та його оточення (про таємну місію поета в Європу ми розповідали раніше), які поставили питання: створити козацьке військо. Генерал-губернатор князь Я. Лобанов-Ростовський сформував 15 полків. До речі, охочих вступити до війська було немало через те, що всім обіцяли звільнення з кріпацтва. Українські козаки брали участь у війні з Наполеоном на боці Росії. Були вони й серед тих, хто вступив до Парижа.

Паралельно із формуванням полків для російської армії таємно збиралися й загони для Наполеона, що підтримувалося опозиційно налаштованим українським дворянством.

Але перед Наполеоном стояв приказ Карла XII, який, повіривши у майбутню повну підтримку Україною свого походу на Росію, пішов спочатку на південь. Роз'єднана Україна відтовкнула Наполеона, і він не ризикнув повторити крок Карла XII, боячись, що її проросійські настрої верхівка не дасть його прихильникам в Україні змінити ситуацію на користь Франції.

x x x

Уроки історії. В них чітко простежуємо логічну закономірність: чим активніше ми ігноруємо їх, тим драматичніше стає наша ситуація. Справа не в тім, чи підтримала б Україна Наполеона чи ні, а в тім, що розірвана, як у минулому, так і нині в безпредметній (якщо виходити з інтересів самої України) протистоянні, наша держава не зможе швидко увійти до кола об'єднаних спільною метою країн Європи.

Анатолій КОВЕЛЬНЮК, «Голос України»

## Над Луганню — ми одвіку

**Н**ЕМОЖЛИВО реконструювати процес історичного розвитку Європи без її східної частини. Луганщина — це справжнє Ельдорадо для археологів. У сиву давнину її територія являла собою зовсім не дику поле, як багато хто звик вважати, а один з трьох найважливіших економічних вузлів Європи.

Коли б ці слова належали комусь іншому, а не історико-академіку, та ще й із сусідньої держави, то до них можна було поставитися скептично...

... О, непоганим виявився цей особняк! Уявіть собі: міцні кам'яні стіни, багато просторих кімнат загальною площею цілих триста п'ятнадцять квадратних метрів... Коли подумали, що мова про «крутих», то дуже помилилися. Археологи, а розповідається саме про них, натрапили на поселення, коли так можна сказати, прапрадідів українців. У цьому поселенні, ровеснику знаменитих єгипетських пірамід, життя було в XIV—XIII століттях до нашої ери.

Поряд із селом Степанівкою Перевальського району глибоко в землі виявлено будинки. Повідомлення про знахідку стало сенсаційним на міжнародному симпозіумі археологів. Досі не вдавалося знайти такі старі будинки

з каменю ніде в Європі. На місці поселення збереглося чимало знарядь праці, зброї, предметів побуту, в тому числі — і велика рішодива судія, на дні якої відліплювалося... хрест.

Знахідок такого рівня на рахунок дослідкованої у місті Перевальську центральної Донецької експедиції Інституту археології Національної Академії наук України чимало. Іх лік почався експедиції Юрія Бровендер веде ще з часу, що передувало, важко уявити, Кам'яному віку — з XXII століття до нашої ери. А закінчує порівняно недавню, мало не вчорашню дату: уперше на території Східної України розкопано могили українських козаків.

Коли послідовно перелічувати всі археологічні знахідки експедиції, розташувавши їх у хронологічному порядку, то будь-який історик може здивуватися: мислячи для отого самого диного поля просто немає! На території сучасної

Луганщини люди жили завжди. А, наприклад, у Бронзовому віці XIV—XIII століття до нашої ери — тут, у густозаселеному районі, перетиналося багато шляхів, якими йшли ремісники, торговці, воїни. Експедиція виявила на території Луганської області близько семисот поселень Бронзового віку.

Що привертало сюди людей? Чим зацікавився і Анатолій Пряхін, академік Міжнародної слов'янської академії, професор Воронежського університету. Він не раз приїжджав до Перевальська, разом з членами Донецької експедиції об'їздив усю Луганщину, брав участь у численних розкопках.

Анатолій Дмитрович уже знав два економічні вузли, подібних яким не було ніде в Європі у Бронзовому віці. Це — Карпати і Урал. Тепер виявлено третій. Чим же приваблювала ця «триїця» людей, що мешкали на території сучасних Франції і Німеччини, Малої Азії і Китаю?

Те, що знайдено у Попелянському районі, стало катализатором народження нової мови оригінальної ідеї. Мілії рудини, які понад три тисячоліття у цей час діяли між рудини також у Карпатах і на Уралі. Для виготовлення бронзових виробів потрібна була мідь. По метал вирушили в далеку дорогу торговельні каравани, колони воїнів.

«Триїця» була життєво важливими точками для території сучасної Європи, і не тільки. З таким висновком (а про нього було сказано на міжнародній конференції) цілковито погодилися вчені з різних країн Європи. Тепер ось і вони збираються наступного літа взяти участь в археологічних дослідженнях на Луганщині. Приїдуть, передаватимуть, росіяни, датчани, шведи, німці, французи.

А перевальським археологам стало тісно в рамках експедиції, нині вони створюють на її базі центр історико-культурної і археологічної спадщини Луганської області. Знайшли цілковиту підтримку голови Перевальської райдержадміністрації Сергія Шинника, який подбає про умови для роботи місцевих археологів. Своє схвалення дав голова об'єднання адміністрації Геннадій Фоменко.

Центр займатиметься археологічними розкопками, досліджуватиме вплив зміни стану навколишнього середовища на людину, еволюцію ґрунтів тощо. А ще є у Юрія Бровендера заповітна мрія: зробити свій внесок у формування регіонального менталітету луганців. Ми не нащадки переселенців — ми тут споконвік. Таких, як ми, ніде немає.

Хто тільки не жив у цих краях — алани, гунни, половці, скіфи... Нарешті — українські козаки. Як уже сказано вище, центральна Донецька експедиція вперше у Східній Україні знайшла їх могили. Наших предків поховано за християнським звичаєм. На гробах кожного було або хрестик або маленька металева ікона. Труни — з дубових дошок, завісті цпавків — дерев'яні чопики. Могили були поряд із поселенням. Збереглися фрагменти будинків, виробів з кераміки, скла, каменю.

На території могилинка настуало велике будівництво. І археологи перепрохвалили останки козаків. Як годиться, за християнським звичаєм, зі священником, у трунах. Тепер прах воїнів-сичовиків спочиває під високим хрестом поряд з братською могилою тих, хто, як і вони, боронив рідну землю від лютого ворога, але кількома століттями пізніше — у Велику Вітчизняну війну.

Луганська область.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

# «Шахтар» готується до круглої дати

**КОЛИ ФУТБОЛІСТИ донецького «Шахтаря», потренувалися у Слов'янській, вирушили продовжити підготовку до Німеччини, ми домовилися з тренером команди Михайлом Соколовським про зустріч і розмову після повернення донецчан в Україну. Однак розмова відбулася трохи пізніше — після ще одного тренувального етапу, що відбувався в Ізраїлі.**

Підготовчий період ми провели з великою користю, каже М. Соколовський. — От лише в Німеччині не поталанило з погодою. Нинішня зима виявилася наспіваною сніжною навіть у Західній Європі. Тому місцеві клуби зважали час, беручи участь у турнірах з міні-футболу. От і випали з обоими нашими передбачуваними суперниками відомі клуби баденської «Штутгарт» і «Шальке-04». Цю «втрату» компенсував поєдинок з досить відомим колективом «Мюнхен-1860». Як на мене, вийшла заклопотана гра. Хоча воля й закінчилася вітчимом — 0:0. (До речі, через два дні з мюнхенцями силами помірявся московський «Спартак» — 2:2. Росіяни втрутавали гру буквально під самим кінець і не приховували задоволення від її результату.) Звершальним акордом стала наша перемога над муніципальною збірною Мюнхена — 8:0.

Прихильники команди найбільше цікавилися каролі змін. Либонь, і «Шахтар» не уникнув їх?

— Бояйте, так би мовити, ядро команди збереглося. Однак новини є. З

«Шахтаря» до «Кременя» пішли Атеалкін, Леонів і Матвеев. Гравець національної збірної Попов вирішив виступати за санкт-петербургський «Зеніт». Курс у російському напрямі взяв також Мартюк. Його новий клуб — лийпський «Металург».

Нових імен не почуєте. Нікого у міжсезоння ми не заплучили.

— У Німеччині вас замучили снігопади. Ну, а в Ізраїлі, сподіваюся, з погодою проблем не виникало?

— Цікомо справедливо. Однак перші розповіді про тренування й матчі, скажу про те, що наша команда стала учасником події історичної. Ми були пасажирками першого авіарейсу Донецьк — Тель-Авів. Зупинилися в містечку Герцлія і мали там чудові умови для проживання — п'ятизірковий готель «Дан Аккада». Тренувалися на прекрасних полях. І зіграли ряд контрольних зустрічей.

І з ким саме?

— Досить переконливо перемогли олімпійську збірну Ізраїлю — 2:0. Відзначилися Чіхрадзе і Співак. А потім зіграли ще три зустрічі з представниками Росії. Спочатку вітчим — 1:1 — з «Ростсельмашем». Цей клуб, очолюваний вихованцем донецького футболу Сергієм Андреевим, витратив на придбання нових виконавців чималі гроші. Новачки відчутно послали ростовських амсаль. Хоча ми відкрили рахунок. Пенальті реалізував Кривенцов (він — капітан нашої команди).

З таким самим рахунком закінчилася гра з «Зенітом» (Санкт-Петербург). Гол у нас забив Ковальов.

Приємно, що настанник петербургців Павло Федорович Садирін відзначив

нашу змовисту гру і особливо бійцівські якості «Шахтаря».

Та особливо видало поєдинок з олімпійською збірною Росії. У ньому дали пограти нашим головним силам. У зустрічі брали участь Шутков (Нікітін), Старостяк (Чіхрадзе), Ковнар, Коваль, П'ятецько (Чалігін), Ковалов, Зубов (Онопко), Орбу, Кривенцов, Співак, Петров. Соцідна компанія підірвалася і в росіяни, яких очолюють Михайло Гершкович і Володимир Сальков.

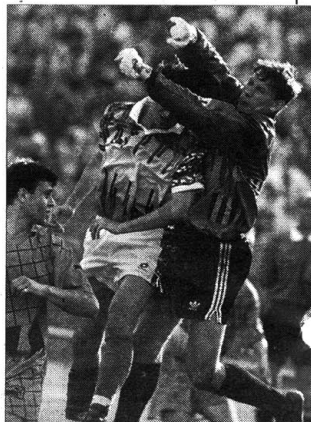
— І як розвивалися події?

— Все почалося для нас з неприємностей. У досить простій ситуації пропустили гол. Та невдача ще більше розпалала наших хлопців, які дуже старалися і були якнайсерйозніше налаштовані на боротьбу. Тільки-но ми почали активніше діяти у середині поля, як оараз ж намілилася наша перевага. Два гарні голи, забиті Співаком, принесли нам заслужену й почесну перемогу. Головне — що гра українського колективу, нам здавалося, дуже сподобалася численним ізраїльським болельщикам.

— Кого з підопічних могли б відзначити, аналізуючи підготовчий період? Можливо, до когось маєте претензії?

— У товариських матчах на досить пристойному рівні зіграли Співак, Старостяк, П'ятецько, Коваль, Зубов, Ковальов. Поступово набрав форми Орбу. В окремих моментах він демонстрував цілком добрий рівень. Є, звичайно ж, і претензії. Надо до гравців обізнати.

І останні штрихи на хвост свого підготовчого періоду «Шахтар» наніс на турецькому курорті Анатолія. Завтра в Києві донецький клуб проведе непростий поєдинок 1/16 фіналу розгрішу Кубка країни з «ЦСКА-Борисфеном».



Втім, футболісти «Шахтаря» та їхні наставники сповнені бажання якомога успішніше зіграти і в кубковому турнірі, і в чемпіонаті. Приїзд для цього у киян — поважний: цього року донецькому «Шахтарю» виповниться 60 років. Дата — солідна, серйозна...

На знімку: на висоті положення воротар «Шахтаря» і національної збірної Дмитро Шутков.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Віктор ПОЖИЧЕВСЬКИЙ:

## «Ворскла» потече... у вищу лігу

**ТАК СКААЛІСЬ обставини, чи й футболіст Віктор Пожичевський не здобув учини слави й високих звань. Але життя у підготовчому футболі — від відбавлення місцевої спортивної школи до опорного захисника команди майстрів, надбило його розумінню багатьох секретів гри. І найважливіше — підготувало до майбутнього тренера, організатора, педагога. І коли вчорашній виступник Київського інституту фізичної культури та спорту зумів вилетіти полтавський «Колос» (нинішню «Ворсклу») в лігу майстрів, а за тим командою здобула «срібло» в другому ешелоні першості, Пожичевський поспішив і задовольняти не тільки власні, а й дисциплінованого тренера, непересічної постать. Він не збирав до рідного міста заїжджих зірок і не давав грошовим авторитетом футбольних покровительств, бо їх у нього просто не було. Він працював, «ліпив» команду — з сезону в сезон, аби створити колектив однодумців, здатних підкорити високі спортивні вершини. Здається, це йому вдасться.**



— На проміжковій фінанс «Ворскла» очолює турнірну таблицю команд першої ліги. Для вітчизняних болельників це стало маленькою сенсацією. Чи не так?

— Для мене особисто і для команди зовсім ні. Було виконано передбачене завдання, кінцева мета якої — вища ліга першості країни з футболу.

— Не боїтеся за благополуччє майбутнє? Адже слава одного, хай і золотого, сезону може перекреслити мирне і спокійне існування.

— А як же бути із спортивними принципами? Зрештою, простим честюлюбством? Та й чи трапляється це колись нагода полтавцям пробитися до групи найкращих українських клубів? Отож, ніяких компромісів.

Гадаете, «Ворскла» уже досягла того рівня, коли зможе на рівних боротися з киянським «Динамо», «Чорноморцем», «Дніпром»?

— А ви поганяєте, як виступають у вищій лізі вчорашні новачки — «ЦСКА-Борисфен» та «Зірка-НІБАС». Чим ми гірші? На мене переконання, за рівнем підготовки перша десятка команд першої ліги ні в чому не поступається більшості команд вищої.

Це добре чи погано? Адже у Європі і світі ми далеко не кращі.

— Наш футбол досить добротний. Може, він ще не зміг заявити про себе переконливими перемогами, зокрема збірної країни. А клуби мають хороші перспективи і майбутнє. Воно насамперед у його масовості. Футбол живе і в селах, і в містах попри всі економічні негаразди. І це радує.

— Вікторе Олександровичу! Очевидно, дещо дивне запитання, та все ж: як

оцінюєте виступ своєї команди у першому колі?

— Є така футбольна теза: «гра забувається, а результат залишається». Тим, що в алергії, що задовольняє. Проте якості гри, особливо в окремих матчах, ні. Багатьом командам поступалася фізично, нерізко були і тактичні прорахики. Незважаючи на те, що наші нападники забивали найбільше м'ячів у ворота суперників, є претензії і до них. Вузька ланка — захист, особливо гостра проблема — центральний захисник.

— Звізди і зміни в команді?

— До деякої міри так. Ми запросили до себе найкращого бомбардира першої ліги Сергія Чувченка з «Поляграфтехніки» (Олександрія), з «Кременя» повернувся Олег Кривенцов, з «Ниви» (Вовніця) Микола Шевченко. Двох останніх будемо пробувати на роль опорного захисника.

— Чувченко із Шарієм — чудовий дуєт. До речі, дехто схильний пов'язувати перемоги «Ворскли» саме з поверненням до команди тридцятидвохмірного майстра спорту Івана Шарія, який нині переживає другу молодість.

— Як так не вважало. Перемагає сама команда, хоча Іван сьогодні й лідер. І тому він зобов'язаний забивати голи, випливати також. Що й робив успішно в деяких матчах. Щодо Івана, то мені перш за все по-людськи радісно, що він став іншим. Була в нього слава хороша і погана. Але він знайшов у собі сили позбутися багатьох вад, і тепер його досвід гравця, поведінка на полі і за його межами — приклад для молоді. У другому колі в ньому буде дещо інше амплуа — граючий тренер.

— Як і де команда готується до сезону?

— Позаду тренувальні збори у Славучанці та Закарпатті. Там же провели ряд контрольних ігор. Іх результати для цього періоду задовільні. Плануємо ще поїздки до Болгарії у місто-повертатим Велика-Тирново. Перша гра вдома з «Темпом-АВІС» із Хмельницького.

— Не секрет, що великий футбол — то великі гроші. Ви їх маєте?

— Маємо міцного і надійного спонсора — підприємство «Полтавагазпром». Точніше, команда нині стала його структурним підрозділом. Генеральний директор Володимир Артемов — президент футбольного клубу «Ворскла». Аудію він розуму, сучасна, великий шанувальник футболу. Є також бізнесові структури, які заробляють для команди кошти. Інша справа, що їх хронічно не вистачає навіть за наших скірних запитів. Та ні, ми задовольняємося і тим, що маємо. Бо десятиліття до цього грали на голому ентузіазмі.

— А які стосунки з місцевими владою?

— Повна підтримка і взаєморозуміння з боку голови обласної адміністрації Миколи Залужаки і голови міськради Анатолія Кукоби. Здавалося би, на їхніх посадах — не до футболу, та обидва знаходять час не лише для того, аби прийти на стадіон, у команду, а й уникнути в насї проблеми, допомогти в їх розв'язанні.

— І в той же час стадіон руйнується на очах, нема замської бази, школи резерву.

— Це не зовсім так. Стадіон у Полтаві збудовано 22 роки тому, але й досі його не прийнято в експлуатацію. Хіба наша в тому вина чи нинішнього керівництва? Нині його передали в оренду футбольному клубові, а місто здійснює реконструкцію. Вже найближчим часом споруда відповідатиме стандартам вищої ліги. Є домовленості про розв'язання проблеми власної спортивної бази, школи підготовки резерву.

— Не опустити перед «Ворсклою» шлагбаум до вищої ліги нині навколо футбольної інтриги — договірні матчі, підкупи. Та й, зрештою, Полтавщина вже має там свого представника — кременчуцький «Кремень».

— І переконаний, що будь-які інтриги безсилі перед грою високого класу. Коли ми й будемо показувати, то з'являться і результати, і тоді ми неодмінно досягнемо поставленої мети. А щодо «Кременя», то і мрію зустрітись із ним у вищій лізі. Вже цього року.

— Що ж, успіхів вам і спортивного щастя.

Розмову провів

Григорій ГРИНЬ.

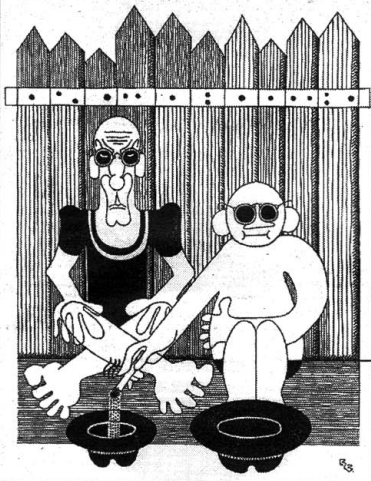
На знімку: головний тренер полтавської «Ворскли» Віктор Пожичевський.

### Події тижня

- У Києві пройшла звітно-виборча конференція Федерації тенісу України (ФТУ). Президентом на новий строк знову обрано Германа Беньямінова, а його заступниками — киян Володимира Бортиника, Сергія Лашука та львів'янина Ярослав Заторського. Виконавчим директором ФТУ залишився Ернест П'яних.
- Срібний призер Олімпіади-92 в Барселоні — український рапірст Сергій Голубицький став переможцем сьомого етапу Кубка світу в іспанському місті Ла-Корунья, взявши гору в фіналі над французом Патріком Летельє.
- Черкаси стануть місцем проведення чемпіонату світу-98 з парерліфтингу. До українського міста надійшло повідомлення з штаб-квартири УІґґ (Міжнародної федерації парерліфтингу), яке офіційно підтверджує підсумки чергового конгресу цієї організації. На ньому й було віддано перевагу українському місту. Черкаси виграли суперечку в Братиславі та Копенгагені.
- Копишній футболіст киявського «Динамо», заслужений майстер спорту Павло Яковенко, який був головним тренером киявського «Металурга», а до останнього часу працював одним з тренерів киявського клубу «ЦСКА-Борисфен», дав згоду очолити клуб першої російської ліги «Уралан» зі столиці Калмаїки Кірові.
- Ернест канадського хокею Уейн Гретцкий розлучився з клубом НХЛ «Лос-Анджелес Кінгз», де останнім часом його партнером по трійці був киянин Дмитро Христин, і відтепер виступатиме за «Сент-Луїс Блюз».
- Київградська «Зірка-НІБАС» витрала черговий міжнародний. Цього разу на українській землі. У фіналі «Кримського проліску», який відбувся в Алушті, киянгородці перемогли інший клуб з України — сімферопольський «Таврія» — 1:0.
- Тенісист Андрій Медведєв, збирається прийняти російське громадянство і виступати за збірну Росії. Про те, яка це реакція Києва та Міжнародної федерації тенісу (ІТФ), як прочитаєте в одній з наступних чисел нашої газети.



## Жарт номера



● Гріх не взяти хабара, якщо немає інших гріхів.

Володимир ПОЛІЩУК.  
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

## Початок

— Сидорчук, купи задній міст «Уралу»!  
— Якого ще «Уралу»?  
— Темнота! Машина така — «Урал». А я продам тобі для нього задній міст.  
— Але в мене нема «Уралу», в мене навіть нема трав водія!  
— Купиш! Зараз все купується!  
— А на біса мені цей «Урал»?  
— Дуринді! «Урал» — це ж машина! Військова! Дизель! Будеш на ній що завгодно возити!  
— Але мені й возити нема чого.  
— Я тобі ще потім алебастр продам — чотири тони, будеш його возити!  
— А навіщо мені алебастр?  
— Згодиться! Приміром, будуватимеш собі дачу або, ще краще, віллу — з басейном, сауною, факсом, видомом і «роллс-ройсом» у гаражі!  
— А де ж я візьму цей факс, видок, «роллс-ройс»?  
— З часом усе купиш! Було б бажання красиво жити! У тебе є таке бажання?  
— Ще б пак!..  
— Ну от і молодець! Але треба з чогось і починати, отже не будь протестком, купи задній міст!  
— Ех, купую!

Олександр ЦЕРЛЮК.  
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

## «Тіньтраст Україна» — це надійно!

Почалося, шахтарі застрайкували! Вмикаю радіо — а там парламент... Гуде, як бджолиний вулик. Якийсь депутат саме волає: «От наш шановний уряд весь час телементить — немає коштів і коштів немає. Звісно немає, бо кошти держави — це наші з вами кошти, шановні співвітчизники. І звідкіль ж їм, сердешним, узятися, коли виробництво всілякими податковими витівками практично зупинене, а відновити його — зась, бо немає плазмоспроможного попиту населення на вироблену продукцію. Отож, замість власних товарів купуємо чужі та гірші, хоча й у блискавичній упаковці. Як кажуть, все найкраще віддаємо дітям! Дітям отого лейтенанта Шмідта, рідним братом яких був славновісний улюбленець народу товариш Бендер. Та немає коштів у бюджеті — і біс з ними! Але скажіть, як на те ваша ласка, високоповажний пане член уряду, а чому б вам не скористатися коштами тіньвового сектора економіки?»

Запала тиша, і пан член уряду, котрий, очевидно, відповідав на запитання з трибуни, кахикнувши у мікрофон, запитав: «А в який спосіб ви оті кошти тіньвової економіки пропонуєте взяти?» Відповіді не забарилася: спромоглася створити умови для тіньвової діяльності — спромоглася вилучити кошти в тіньовиків!

Цього разу пауза була довга. Пан член уряду вже не кахикав і, нарешті, несповна...: «Я буду дуже радий за вас, шановний пане депутат, якщо ви знайдете законний спосіб вилучити оті кошти. Я наголошую на тому, що немає в Україні таких законів, які дозволяють б вилучати кошти, зароблені в тіньвовому секторі економіки». Остання фраза прозвучала вже досить впевнено і навіть урочисто.

Отакої — ледве не вправ я зі стільця! Виходить, кошти, одержані від тіньвової, а отже незаконної діяльності, надійно захищено законами України від будь-яких зазіхань, навіть самої держави! Неймовірно! Але ж треба вірити — сказано ж бо з високої законодавчої трибуни самим паном членом уряду...

Ондекки чинель, учений, лікар, воєк, навіть шахтар — геть чисто безправні. Вилучити в момент усі їхні за-

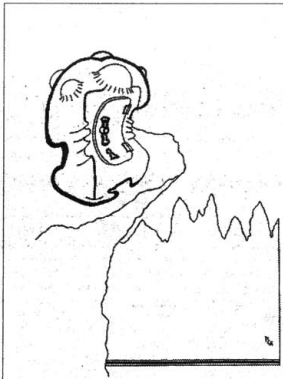
ощадження для нашої держави — то дурниця... Або ж місяцями не платити зароблені людьми гроші... Враз у розкіш в мене трохи прояснилося, і думка вже вільніше, гокувате струмкомом задзюркотила далі: бо то бюджетники, а отже утриманці, що ні на який цивілізований бізнес не здатні, тобто людей без майбутнього. Якого ж біса державі про них піклуватися? А от тіньвовики — то сама звязатість та підтриманість. То є наш завтрашній світлий ранок. Як же це мудро й далекосяжно опікуватися саме про тіньвовий сектор економіки!..

Видати, отой струмінь свіжого повітря, що повів за високої трибуни, надихнув і мою задурену соціалістичною бездіяльністю голову знову на блискавичну бізнесову творчість: якщо кошти тіньвової економіки так надійно захищені законами нашої держави, гарячково міркував я, то саме тіньвовий сектор є тим місцем, куди люди з усього світу мають вкладати свої вільні кошти? Алже недоторканність їм гарантовано, а дивіденди, якщо зважити на відсутність будь-яких податків, теж не химера!

Мені аж запаморочилося від відкриття. Я уявив себе президентом всесвітнього довірчого товариства «Тіньтраст Україна». У мене сотні мільйонів клієнтів, шалені черги в тисячах офісів, акціях, популярності, слава. От я виходжу з центральної офісу і продираюся в оточенні охоронців крізь ефірний юрбу до дожелезного, як у Киркорова з Пугачовою, лімузіна. Тепер я вже повільно прямую Хрещатику, спостерігаючи людський вир на тротуарях. Торкаюся кнопку, і товсте кулебеністе скло плавно опускається у дверята автомобіля. Я набираю повні легені повітря і шочилю кричу, перебиваючи вуличний гомін: «Тіньтраст Україна» — це надійно!

Але що це? Жодна людина не здригнулася, не поворухнула головою. Цей народ і сто років малю водити пустелею, щоб він забув комуністичне рабство, похмуро подумав я і за мить ставшим голосом кинув водієві: «До лапа Прем'єр-міністра!»

Юрій БОЛЬШАК.



## Пародія

так уявляли мене  
Музи  
щоб ялова та самонія  
я кохалася з арфкою  
з поглядом потопулим  
у тискух умісних моря  
і мій профіль  
врівноважує в білий мартур  
і чорним візерунком покриває  
В. Бокк. Вірш «Сафо».

Добре, що я хот і ялова,  
Зате не в гурті колотосінім,  
І що я не собака Качалова,  
А також не живу у Грознім.  
Бо цвіла я у часі минулім

## Ялівка, увінчана арфкою

Не з дорякою чи жирафкою  
Я кохалася з арфкою  
З поглядом, потопулим  
Не з порожню дінчию.  
Ялівкам жай часто суніться  
Бугай та ясна куринця  
А мене так уявляли Музи,  
Що море хвилями усміхається  
(І усмішки — не тисяча лайок  
Уярмених, п'яних доряк).  
Б я — поетеса, морячка  
І пича холостичка.  
А живу не на турбазі  
Чарівним малюнком на пазі.  
Володимир СЕМЕНО.  
Полтава.

## Не був у школі...

—Чому ти, Васю, позачочора не був у школі? — запитує вчитель учня.  
—Мати випрала штани і я без шта-

нів сидів удома.  
—А вчора?  
—Ішов до школи. Побачив, що ва-  
ші штани висять. Вернувся додо-  
му...

Олександр ПЛЯЦЮК.

Відкритий лист екстрасенсові  
Гурію Пантелеймоновичу ЧУМТИРОШІЛІ

Любий наш дивотворцю, дивилася ми всією родиною Ваші щільні телесеріали впродовж усього Вашого перебування у нашому місті. І хоча ми спершу не вірили, все сталося саме так, як Ви передбачали: і дивовижні видіння, і розмазування руками, і спінання головою... Сусідка з першого, приміром, досі головою китає, ніби загнуданий дикий кін, і тим завдає чоловікові своєму (за його зізнанням) чимало незручностей у ліжку. Та зате, завдяки Вашим сеансам, заспівала, як! Марія Бієшу, хоч була глухоніма від народження. Вона навіть має намір до опери вступати, тож, можливо, Ви її скоро побачите у якомусь столичному театрі. Я наслідки Вашого впливу відчула буквально другого дня після третього сеансу. Вранці, коли прокинулася, виявила, що в мене розсмокталася всі ши. На бізнізі.

Через Ваш вплив мені довелося влаштуватися на роботу. Дім дитини — єдине придатне для мене місце, бо в мене з'явилось молоко. Щоправда, поки що небагато, лише 7—8 літрів на день. Та я сподіваюся довести надові до 10-ти—12-ти. Ваші чудові

сеанси вплинули і на мого чоловіка. Його перестали турбувати гланди, які видалили у п'ятирічному віці. Судячи з того, що його вже місяць не було вола, у нього з'явився апетит. Але зате у нього з'явився статевий потяг, про що мені повідомила Клава, у якої він мешкає з причини близькості до роботи.

Якщо вже мова зайшла про їжу, не можна не вказати на такий факт, як цілковита відмова від їжі. Але не тому, що в магазинах порожньо, а те, що є — імпортне, і відтак утридораго, а тому що так впливає заряжена Вами вода. Її дивотворний вплив відчувають і син, і дочка, відчуваю і я. А ось Грицько (вантажник із сусіднього магазину), що живе у мене (теж з причини близькості до роботи), став проглотом. Днями зжер навіть сусідського когата. Покійного Васяка я впізнала за шкуркою, з якої Грицько зробив собі шапку.

А найзачісніше подією у місті стала яка в міліцію Володькутунєдця. З повинною. Він здав органам друкарський верстат і двісті мільйонів фальшивих доларів, з яких половину міськрада

спрямувала на надання матеріальної допомоги матерям-одиначкам і на спорудження їм пам'ятника. На решту грошей закупили в Японії обладнання і створили спільно з корейцями підприємство з виробництва тампонів для жіночої гігієни. А Володька-тунєдць там директором, і всі його називають Володимиром Трохимовичем.

Ніяк не можна приховати й те, що Ваш талант відіграє... тобто діє... ні, чудити на економіку. В обговоренні наслідків Вашого впливу, що розгорнулося на сторінках міської газети, взяли участь всі верстви населення. Начальство обійало більше не брехати народові, правшиники торгівлі присягалися не обажувати, не розводити водою, не приховувати під прилавок і не обажувати, шойно вони отримуватимуть м'ясо, ковбаси, молоко та інші імпортні товари, а купувати отримуватимуть гроші. Лікарі обійали надалі лікувати (якщо хтось не вилікується під Вашим впливом), педагоги обійали виховувати, прокурор присягав поришати з організованого злочинності...



Іншими словами, робітники пообіцяли працювати, а керівники записалися керувати. Так, мало не забула... Ваш сприятливий вплив позначається не лише на людях, а й на неживих речах. Приклад? Буль ласка. Наш старий «Огонек», що й галки не мав про кольорове зображення, от уже два тижні показує все у червоній барві. Тож ми сподіваємося і чекаємо, коли він цілком перейде на кольорове зображення і його екран досягне принаймні 80 сантиметрів.

Юрій АЗАНОВ.  
Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

**РЕАЛИЗУЕТ  
СО СКЛАДА  
В ХАРЬКОВЕ**

**АВТОИНВЕСТСТРОЙ**

тел/факс /0572/ 432-827  
тел/0572/ 381-655, 476-894

**УАЗ** 31512/ЛЮКС  
3741/ПРОМТОВАР  
3909/ФЕРМЕР  
3303/3903/Б/ТЕНТ  
3962/САНИТАРНИЙ  
2206/МИКРОАВТОБУС

**ВАЗ** 21043, 21053  
2106, 21061  
2107, 21083  
21093, 21099  
21213 "ТАЙГА"

**ГАЗ** 3102/ЛЮКС  
31022/УНИВЕР  
31023/САНИТАРНИЙ  
31029-51, 31029

**АЗЛК** 2141  
23352  
/ПИКАП

**ИЖ** 2715/ГРУЗОВОЙ  
27151/ПИКАП  
27156/ГРУЗОПАСАЖИР.  
21251/КОМБИ  
М-412 ИЗ

**ЗАЗ** 1102  
"ТАВРИЯ"  
1105/5 ДВЕРЕЙ

**БЕЗНАЛИЧНЫЕ  
КАРБОВАНЦЫ**

**НОВЫЕ  
АВТОМОБИЛИ**

22038/ПАСАЖИРСКИЙ  
22038-02/ЛЮКС  
2915-02/СКОРАЯ ПОМОЩЬ  
2914-01/РЕАНИМАЦИЯ

3311/ГРУЗОПАСАЖИРСКИЙ  
33111/ГРУЗОВОЙ  
2920/ИЗОТЕРМИЧЕСКИЙ  
2925/МИЛИЦИЯ/ПОЖАРНЫЙ

ПО ВОПРОСАМ БАРТЕРА ОБРАЩАТЬСЯ ПО ТЕЛЕФОНУ: /0572/14-00-14

### Інформація про емісію акцій акціонерного комерційного банку харчової промисловості України «Укрхарчпромбанк» АК

#### 1. Характеристика емітента

Акціонерний комерційний банк харчової промисловості України «Укрхарчпромбанк» зареєстровано в Національному банку України як акціонерне товариство закритого типу 28 квітня 1993 року (реєстраційний № 165). У грудні 1993 року «Укрхарчпромбанк» перетворено в акціонерне товариство відкритого типу.

Засновниками «Укрхарчпромбанку» АК стали 33 юридичні особи серед яких: акціонерне товариство «Київська кондитерська фабрика ім. К. Маркса», акціонерне товариство «Оболонь», Лавіська кондитерська фірма «Світло», Київський завод шампанських вин, фірма «Україно» та інші. Крім того, засновниками банку є 445 фізичних осіб.

Юридична адреса банку: Україна, 252001, м. Київ, вул. Б. Гринченка, 1.

Статутний фонд «Укрхарчпромбанку» на 01.12.1995 р. становить 296015,5 мільйона карбованців.

Голова правління банку — Співцін Олег Миколайович, освіта — вища економічна, стаж роботи в банківських структурах 39 років.

Адміністративні та економічні санкції за моменту створення банку не накладалися.

#### 2. Характеристика ділової активності емітента

«Укрхарчпромбанк» АК надає своїм клієнтам широкий вибір банківських послуг, здійснює комплексне розрахунково-кредитне обслуговування підприємств і організацій.

Банк має ліцензію Національного банку України на право проведення операцій з валютою, дозвіл Міністерства фінансів України на право здійснення всіх видів діяльності з цінними паперами, є членом Української міжбанківської валютної біржі та Асоціації українських банків.

Дані балансу банку: (млн. крб.)

АКТИВИ	01.01.94	01.01.95	01.01.96
1. Каса	—	—	—
2. Кошти на резервному рахунку в Національному банку України	—	2115	7602
3. Кореспондентський рахунок	861	—	—
4. Кореспондентські рахунки в інших банках	284	2209	23011
5. Кореспондентські рахунки в інших банках	1125	2680	14913
6. Кредити, видані банком	6298	70076	442274
7. Розрахунки за операціями	631	24796	5378
8. Основні фонди	183	1337	59642
9. Виробництва прибутку	1071	6929	22572
10. Інші активи	3268	32402	30088
<b>Баланс</b>	<b>10460</b>	<b>142544</b>	<b>605480</b>
<b>ПАСИВИ</b>			
1. Статутний фонд	4114	20819	296016
2. Інші фонди	315	1595	71642
3. Кредити, отримані банком	—	20000	50000
4. Депозити	3528	27178	38960
5. Розрахункові й інші рахунки клієнтів	1130	33130	38923
6. Розрахунки за операціями	302	2560	5461
7. Прибуток	1071	6929	22572
8. Інші пасиви	1071	30333	21905
<b>Баланс</b>	<b>10460</b>	<b>142544</b>	<b>605480</b>

#### 3. Дані про емісію акцій

Загальними зборами акціонерів (протокол № 10 від 01.12.1995 р.) було прийняте рішення про збільшення статутного фонду «Укрхарчпромбанку» до 450,0 млрд. крб. Додатково випускається 1 539 845 простих іменних акцій номінальною вартістю 100 000 карбованців кожна.

Ринкова ціна однієї акції — не нижче від номінальної вартості.

Мінімальний пакет акцій для одного акціонера — юридичної особи — 5000 шт., фізичної особи — 100 шт.

Строк продажу акцій з 11.03.1996 р. по 31.08.1996р.

Статутний фонд банку формується тільки за рахунок власних коштів акціонерів. Власник акції має право брати участь в управлінні банком і отримувати дивиденди. Одна акція має право одного голосу.

Виплату дивидендів банк проводить щоквартально, виходячи з результатів роботи банку за звітний період.

Телефони для довідок: 271-06-91; 229-73-67.

### АТ «Стеатит» виготовляє і реалізує:

- ✓ високохолодні фарфорові вироби;
- ✓ кахельні пічки та каміни;
- ✓ електророзетки;
- ✓ електропатрони;
- ✓ різноманітну ізоляційну і технічну кераміку.

Ціни найнижчі в СНД.

Адреса: 295070,  
Закарпатська область,  
смт. Перечин,  
вул. Червоноармійська, 33.  
АТ «Стеатит»  
Тел. (03145) 2-21-62, 2-13-73.  
Факс (03145) 2-15-67.

18 апреля 1996 года  
в 11 часов состоится  
собрание акционеров  
открытого акционерного  
общества «Мариупольский  
железнодорожный  
транспорт»

(МПЖТ) по адресу: г. Мариуполь,  
Ленинградский проспект, 90 (строительный техникум).

Регистрация акционеров с 8.00 часов до 10.30.

Повестка дня:

1. Утверждение устава и структуры ОАО «МПЖТ».
2. Выборы в органы управления ОАО «МПЖТ».
3. Разное.

Для регистрации необходимо иметь приглашение, паспорт и доверенность (для доверителя).

Справки по телефонам: 22-22-92, 22-31-92.

Правление ОАО «МПЖТ».

ПРАЙС-ЛИСТ от 22.02.96 г.  
МЕБЕЛЬ ДЛЯ ДОМА И ОФИСА  
фабрика BLACK RED WHITE

**ІВАІА**  
ТОРГОВИЙ ДІМ

№ п/п	название изделия	I	II	III	IV
1	Стекло Asterix 3.60	450	439	379	379
2	Стекло Duno 3.20	445	435	373	364
3	Стекло Dominika 3.60	444	434	372	363
4	Стекло Junior 3.00 III	380	369	322	315
5	Стекло Magnet 4.45	759	739	637	630
6	Стекло Magnet 3.55 mini	549	529	465	455
7	Стекло Primus 3.15	359	349	302	295
8	Стекло Wiktoria 4.05	639	619	534	524
9	Стекло Wiktoria 3.60	529	509	442	435
10	Стекло Wiktoria 3.15	374	364	317	310
11	Стекло Oskar 3.60	462	452	390	382
12	Стекло Shah 3.60	637	617	533	525
13	Стекло Экста	749	729	629	620
14	Кухня 2.80	308	298	258	252
15	Шкаф с зеркалом Szafa 0.80 z lustromi	182	172	149	142
16	Шкаф с отелкой Szafa 0.80 z otelkoi	148	138	120	112
17	Шкаф Szafa 0.80 z lustromi	110	100	87	80
18	Шкаф с зеркалом Szafa 0.40 z lustrem	124	114	97	90
19	Шкаф с отелкой Szafa 0.40 z lustrem	103	93	81	75
20	Шкаф Szafa 0.40 z glaskoi	85	75	66	65
21	Стол 1.50 с дополнительной плитой	105	95	80	79
22	Стол 1.50	101	91	79	75
23	Стол 1.20 с дополнительной плитой	95	85	71	69
24	Стол 1.20	85	72	67	65
25	Полка 2.05	71	61	53	53
26	Столчик RTV-1	70	65	62	57
27	Стол 1.20 с подставкой	91	81	71	71
28	Стол РР-1 20	97	87	76	75

#### ОБОЗНАЧЕНИЯ ЦЕНОВОЙ СЕТКИ ПО ГРАФАМ:

графа I - розничная цена;

графа II - отсрочка платежа до 15 дней;

графа III - покупка от 2-х до 5-ти тыс.;

графа IV - покупка от 5-ти до 15-ти тыс.;

При покупке свыше 15-ти тыс. - специальная скидка;

Каталоги Вы можете получить по почте или по факсу (044) 227-73-05; 227-73-16

1. Предоплата до 30% в зависимости от объема

2. Сроки доставки оговариваются по каждой поставке, максимально - 20 дней.

P.S. Ищем партнеров для организации выставки и продажи в г. Киеве и других

областных центрах Украины.

**С НАШИМИ ПОШЛАННЯМИ ВАМ БУДЕТ ЛЕГЧЕ**

**Легковые автомобили**  
**ВАЗ**  
модификации: 21043, 21047, 21053, 21061, 2106, 21073, 21074, 21093, 21099, 21213 (Нива-Тага)

**РАФ**  
модификация: 22038 (пассажирский, люкс)

**УАЗ**  
модификация: 315126 (легковой), 315146-027 (легковой улучшенный), 220606 (грузовой, две ведущие моста), 3962 (санитарный), 3303 (бортовой)

**ПАЗ**  
модификация: 3205

**Грузовые автомобили**  
**ТАЗ**  
модификация: 37029 (серийная), 51-я комплектация, 3309 (газовый, бортовой), самосвал, автокран, автофургон, бензовоз, изотермический (4,51 долетный), 3302 (Тавель 15 т)

Также предлагаем автомобили других марок под заказ.

ПОСРЕДНИКАМ - ВОЗНАГРАЖДЕНИЕ ПОСРЕДНИКАМ - АВТОМАТИЧЕСКИ

**АВТО**

Тел.: (044) 221-6722; 221-6723. Факс: (044) 221-6630, 221-6550





Людмила МИКИТЮК, «Голос України»

# Самодостатня Єва

АНОНС

**НЕ ВСЯКА Єва самодостатня. Єва перед-бачає Адама. Оце її комплекс ребра — річ справедлива, але у локальних обставинах. Журнал «Єва» — величина самодостатня. Чотири роки тому він задукував як журнал жінок і для жінок. Не «радянських жінок», «крест'янок» і «работинок», а просто жінок. Чарівна «Євина» редакція може зробити честь будь-якому конкурсу краси. Це не заважає їй виховувати дітей і плекати спільне дітище — вишукувати, яскраву (ческа поліграфія), світську й ділову «Єву».**

Єдине, що наша «Єва» в собі переборює, то це комплекс одно-моментної політики, від якої завтра не залишиться сліду. Цим вона вигідно відрізняється від переважної кількості видань, що виходять в Україні. А від переважної більшості просто журналів мод — тим, що орієнтована на жінок, які думають. А що навіть мислячу жінку, окрім гносеології, мають оточувати красоти й корисні речі, то «Єва» зупинилася на співвідношенні 50х50. На одну унію мод, порад, консультацій і дамських секретів — одна серйозна аналітична стаття, яка в руках розумної жінки теж може стати корисною і в банальному життєвому сенсі, і в бізнесі, і в тому, що називається філософією буття.

Ось-ось в кіосках з'явиться весняне число «Єви», присвячене красивим, упевненим у собі, коханим і тим, що прагнуть кохання. Маєте змогу прочитати ек-

склюзив із Сан-Сіті, де відбуваються конкурси «Міс-світу» і інформацію про те, які українки й коли брали в них участь. Ще один ексклюзив для «Єви» та її читачок — фоторепортаж про



Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

## Йшов на природу — надібав пригоду

### Крилаті злодійки

На skutому кригою Дністровському лимані клявало поганькою: тут таранька, там плоскирка, а ще — й зовсім бичок-мізинчик. Отож, добряче попотивши (товщина льоду до півметра!), висвердлив кілька лунок та й переходив від однієї до іншої, сподіваючись на удачу.

Коли це, повернувшись до «базового» місця, де полишив усе спорядження, зупинився вражені: від залишених тут рибин і сліду не було. Озираючись, вирішивши, що хтось пожартував, почав уже гіршити на кудлатого песика, що за кимось ув'язався на рибальку й тепер гасав тут-то-сюди, аж тут подав голос чоловік, який вудив несподівано!

— Улову не дорухувалися?

— Який ж, тільки не дорухувався, а так геть усе лещ пропало — з десяток хвостів.

— До торбини слід ховати. То робота отих он крилатих злодієк.

Лише тепер звернувши увагу на морських чайок, що снували над тим місцем, де скупився десяток-другий рибалок. Тут являвся один з них, унімаючи дрібного бичка, спересердя відкинувши його. І треба було бачити, як кілька чайок водночас шугонули донизу, й одна з них, найспритніша, вміє проковтнула рибинку.

— Але ж, — звертаюся до сусіди, — тут у мене була пара добрячих-таки тараньок, кожна грамів із триста, — то нежеж і таких коватіть?

— А ви спробуйте, коли не шкода, киньте їм таку...

Впімавши добрячу тараньку, такти не пошкодував, кинув на кілька метрів убік. Не встиг і кліпнути, як одна з чайок ухопилася рибину й подалася геть, тримаючи її у дзьобі. А відлетівши на безпечну відстань, сіла на кригу і почала ласувати.

Надалі, вже навчений, улов відразу ж клав до торбини. Лиш отими бичками-мізинчиками, якщо такі траплялися, підгодовував птаство, що кружало над головою.

Одеська область.

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

## Журналіст передбачає... погоду

Журналіст обласної газети «Волинь» Володимир Лисе здобув популярність не тільки своїми дискусійними виступами на суспільно-політичній темі в газеті, а й успішним передбаченням погоди на рік наперед. Ось уже вісім років підряд місцеві газети друкують його прогнози, які справджуються не менш як на 75—80 відсотків.

У колегі-журналіста — своя методика прогнозування, в основу якої він кладє ретельне спостереження за погодою в період із 26 грудня до 6 січня. Прогноз справджується в радіусі 150 кілометрів від міста спостереження. Тобто — від Луцька.

Приємну несподіванку Володимирів Савичу приніс 1995 рік. Його передбачення справдилися і в областях Ліснорічної України, що засвідчили листи з Сумської, Дніпропетровської, Чернівецької областей. А на Волині він угадав на 100 відсотків. Як ж погоду «бачив» журналіст на високосний, 1996 рік? На початку березня днів три має бути тепло, далі похолодання — що далі, то дужче: сніг, мороз, стужа, з початку другої декади — справжня зима, з сонцем і морозом. Відлігма має прийти наприкінці другої декади. Потім доволі тривала репетиція весни. А початок квітня прохолодний...

І так Володимир Лисе «розшифровує» погоду кожного місяця року наперед. Можливо, володіє якимись особливими здібностями? Ні. Уміє спостерігати за природою та погодою. Як колись у давнину робили наші предки. А це Володимир Лисе казав: — За природними прикметами, в Україні цього року не повинно бути зими, якихось інших серйозних потрясінь.

Дай Боже, щоб так і було!

Волинська область.

Роман БАТРИЧ, «Голос України»

## Повезуть діти в Італію пісню

Добру справу має намір зробити Всеукраїнський громадський благодійний фонд «Центр співробітництва УНІВЕРСО»: алаштувати більш ніж трьомстам українським дітям — від 7 до 15 років — тритижневий відпочинок в Італії, у мальовничих містечках неподалік Венеції, Верони, Віченци, Падуї. То будуть діти з малозабезпечених сімей, шкіл-інтернатів, з дитячих творчих колективів.

Відліт українських дітей заплановано на 9 червня. Для того, щоб оплатити два чартерні рейси за маршрутом Київ—Венеція—Київ, фонд виділив 50 платиних місяць для дітей спонсорів. Одна платина півтора коштує 500 американських доларів. До речі, їх ще можна придбати.

3 телетайпу

## Театр у в'язниці



Під час відвідин в'язниці «Катан» у не-несуєльській столиці, що виходили до програми триденного пастирського візиту, Папа Римський Іван Павло II благословив не в'язнів, а... поліцейських агентів, які мачали йому з-за ґрат італійськими прапорами. Таке зізнання зробив керівник управління безпеки у виправно-трудових установах. Він пояснив дії керівництва в'язниці «потребує» забезпечити цілковиту і беззастережну безпеку понтифіка та запобігти будь-яким можливим інцидентам. За його словами, за кілька днів до візиту Папи Римського у стінах в'язниці знайшли кілька стволів вогнепальної зброї, кілька гранат, десятки ножів і заточок, наркотики. У «спиритних руках» ці предмети могли б призвести до трагедії, незважаючи навіть на те, що понтифік звертався до в'язнів з відстані кількох сотень метрів. Особливу люту вичинку влади викликав у родичів в'язнів, які збиралися на мітинг біля стін в'язниці. «Біль і відчай збуджує в наших душах влаштований владою фарс, що зачепив найсвятіше в людини — віру», — заявила журналістка Марія Пілар Кастільйо. За її словами, матері та дружини ув'язнених плакали, бачачи по телевізору прапори, якими люди за гратами вітали миротворче і гуманне послання та благословення понтифіка, але плакали ще гірніше, коли дізналися, що Івана Павло II вітали поліцейські агенти, а в'язні зігнали в північну вежу, що виходить вікнами на протилежний бік.

## Мийте руки перед їжею і перед президентом

Скандалом завершилася спроба провести переговори між президентом Малагаскари Альбером Зафі і представниками місцевої опозиції. Політики, які прийшли на зустріч, відмовилися виконати вимогу служб безпеки президента і помити руки перед зустріччю. Вони сприйняли цю вимогу як приниження, після чого їх негайно попросили з резиденції президента. Що вдалося, А.Зафі зажив собі слави якраз зазобонаної людини. Втім, у цьому він мало відрізняється від переважної більшості з 15 мільйонів своїх співвітчизників.

## Переможницею конкурсу читців Корану стала чотирирічна дагестанка

Наймолодшою переможницею міжнародного конкурсу читців Корану, що відбувся в єгипетській столиці, стала чотирирічна Зухра Султанова з Дагестану. Із здобуттям премії в три тисячі доларів її привітав сам президент АРЕ Хосні Мубарак, від патронажем якого відбувається це щорічне змагання. Дівчинка вразила журі, як складалося з видатних богословів і лінгвістів, унікальним декламуванням і даром — шонайчистішою арабською мовою. Проте, Зухра не знає мови Корану: вона здобула перемогу в спеціальній номінації — тих, хто не говорить по-арабськи. Головною премією отримав 11-річний єгиптянин, який знає напам'ять увесь Коран і вільно тумачить більшість його віршів. Нинішній конкурс зібрав учасників з 92 країн світу.



Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

## ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.  
Видавець — Президент Верховної Ради України.  
252019, м. Київ-19,  
вул. М. Грушевського, 5.  
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.  
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:  
252047, Київ-47,  
вул. Нестерова, 4.

• ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;  
редакції — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.  
• Рукописи не повертаємо.  
• Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КІП № 1 від 18.09.1990 р.

• За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.  
• Редакція не заводить поділяє позицію авторів публікацій.  
• За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.  
Індекс 60955.  
Тираж 354731.

Видання друку компанією «Преса України».  
252047, Київ-47,  
проспект Перемоги, 50.  
1234567890.  
Зам. 031042.